

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

1386

ԵՒՆՏԵՐՆ

ԸՍՑ

Յ Ո Պ Ա Ն Մ Ն Ն Ո Ւ

22 1863

Ս-79

y-5 26

22
2-79

36

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ՀՄՏ

Յ Ո Վ Ն Ա Ն Ն Ո Ւ

1006
29326

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԵԳՐԷՆ ԹԵՐԳՄԱՆՈՒԵՆ

ՆՈՐ ԵՕՐՔ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՍՏՈՒՆՕՆԵՆՈՒՆԶԻ ԸՆԿՆԲՈՒԹԵԼՆ

1869

[Arm. John.]

11410

ԵՒԵՏԵՐԸՆ

ԸՍՏ

Յ Ո Վ Հ Ե Ն Ն Ո Ի

Գ Լ ՈՒ Խ Ե

1	Սկիզբէն էր Յանը, ու Յանը Ես-	չեղաւ ինչ որ եղաւ : Անանքը	4
	տուծոյ քովն էր, և Յանը Ես-	անով էր, ու կեանքը մարդոց լցան	
2	տուած էր : Ենկոյ սկիզբէն Ես-	էր : Աւ լըսը խաւարի մէջ կը	5
	տուծոյ քովն էր : Եմէն բան ա-	լուսաւորէր . ու խաւարը անկոյ	
3	նով եղաւ, և առանց անոր բան մը	չհասկըցաւ :	
		Եստուծմէ իրկուած մարդ մը	6
		կար, որուն անունը Յովհաննէս	

7 Էր : Եսիկայ վկայութեան եկաւ որ Լոյսին համար վկայէ , որ աւանդը անոր միջոցովը հաւատան :

8 Ինքը չէր ան Լոյսը , հապա եկաւ որ Լոյսին համար վկայութիւն տայ :

9 Նշմարիտ Լոյսը ան էր , որ աշխարհ եկող բոլոր մարդիկը կը լուսաւորէ : Ինչը աշխարհին մէջն էր , և աշխարհս անով եղաւ , ու աշխարհս անիկայ շնորհաւ :

10 Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ :

11 Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ :

12 Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ :

13 Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ :

14 Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ :

15 Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ :

16 Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ :

17 Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ :

18 Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ :

19 Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ :

20 Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ :

21 Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ :

22 Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ : Ինչը անոր համար վկայութիւն տայ :

սես քեզի համար : Ըսաւ . Ես անոր ձայնն եմ որ անապատին մէջ կը կանչէ . Եսիկայը Տէրոջը ձայնն . Ինտոր որ Լոյսի մարգարէն ըսաւ : Եւ ան խրկուածն անոր փարիսեցիներէն էին . Ու հարցուցին իրեն ըսելով . Հապա ինչու մկրտութիւն կ'ընես , թէ որ դուն Քրիստոսը չես , ու ոչ Լոյսին , և ոչ մարգարէն : Պատասխան տուաւ անոնց Յովհաննէս՝ ու ըսաւ . Ես չեմ կը մկրտեմ . բայց ձեր մէջը մէկը կայ՝ որ դուք ան չէք ճանչնար . Եսիկայ է իմ ետեւս եկողը՝ որ ինձմէ առաջ եղաւ , որ ես արժանի չեմ անոր կոչիկին կապը քակելու : Ես բաները Ինքնարարայի մէջ եղաւ Յորդանանու ան դիւ կողմը , ուր որ Յովհաննէսը կը կենար՝ ու կը մըկրտէր :

Հետեւալ օրը Յովհաննէս տեսաւ Յիսուսը որ իրեն կու գար , և ըսաւ . Ե՛հա Եստուծոյ Պատը՝ որ աշխարհի մեղքը կը վերցընէ : Եսիկայ է որուն համար ես կը զրուցէի . Իմ ետեւս մարդ մը կու գայ՝ որ ինձմէ առաջ եղաւ , ինչու որ ինձմէ առաջ էր : Ու ես զանիկայ չէի ճանչնար , բայց անոր համար ես եկայ ջրով մկրտելու , որ անիկայ Խարայէլին յայտնուի : Եւ Յովհաննէս վկայութիւն տուաւ ըսելով , թէ Ար տեսնէի Հոգին՝ որ աղանձի պէս երկինքէն կ'իջնէր , ու անոր վրայ կը հանգչէր : Եւ ես զանիկայ չէի ճանչնար , բայց ան որ զիս խրկեց ջրով մկրտելու , ինքը ըսաւ ինձի . Որո՞ւ վրայ տեսնես Հոգին , որ կ'իջնէ ու կը հանգչի անոր վրայ , անիկայ է որ Աստուծոյ Հոգիով կը մկրտէ : Ես ալ տեսայ , ու վկայեցի թէ ասիկայ է Եստուծոյ Որդին :

Հետեւալ օրը դարձեալ Յովհաննէս կայներ էր , և իր աշակերտներէն երկուքը : Ու նայելով Յիսուսին վրայ՝ որ կը պտրտէր , ըսաւ . Ե՛հա Եստուծոյ Պատը : Եւ ըսեցին անկէ երկու աշակերտները՝ երբոր կը խօսէր , ու գացին

38 Յիսուսին ետեւէն : Յիսուս երբոր դարձաւ ու տեսաւ անոնք որ էր ետեւէն կու գային , ըսաւ անոնց . Ի՞նչ կ'ուզէք . անոնք ալ ըսին իրեն . Ուրբի , (որ թարգմանուելով՝ վարդապետ ըսել է ,)

39 ո՞ւր է քու օթեանդ : Ըսաւ անոնց , Եկէք ու տեսէք . եկան ու տեսան սէր տեղ որ էր իր օթեանը . և ան օրը անոր քովը կեցան , ինչու որ ժամը տասնին ատեններն էր : Արմեն Պետրոսին եղբայրը Ենդրէաս ան երկուքէն մէկն էր , որ ըսեցին Յովհաննէսէն , և անոր ետեւէն գացին : Եսիկայ նախ իր Արմեն եղբայրը կը գտնէ , և կ'ըսէ անոր . Գտանք Սեսիան , (որ Իսարաւ զանիկայ Յիսուսին քովը . Յիսուս անոր նայելով՝ ըսաւ . Գունես Ես Յովհաննէս որդին Արմենը , դուն Ասիաս պիտի ըսուիս , որ Պետրոս կը թարգմանուի :

43 Հետեւալ օրը Յիսուս Պաղիլեա կըլի ուզեց , և Փիլիպպոսը գտնելով՝ ըսաւ անոր . Եկուր իմ ետեւս : Եւ Փիլիպպոսը Ինքնարարայէն էր՝ Ենդրէասին ու Պետրոսին քաղաքէն : Փիլիպպոս կը գտնէ Նաթանայէլը՝ և կ'ըսէ անոր . Են՝ որուն համար Ուսուս օրինաց մէջ գրեց , և մարգարէներն ալ , զանիկայ գտանք , այնքան Յիսուս Նազովրեցիին Յովսեփին որդին :

46 Եւ Նաթանայէլ ըսաւ անոր . Նազարեթէն կարելի՞ է որ աղէկ բան մը ըլլայ . ըսաւ անոր Փիլիպպոս . Եկուր ու տես : Յիսուս երբոր տեսաւ Նաթանայէլը՝ որ դէպ 'ի իրեն կու գար , ըսաւ անոր համար . Ե՛հա իրաւընէ Խարայէլացի մը , որուն ներսը նենդութիւն չըկայ : Նաթանայէլ ըսաւ անոր . Ո՞ւսկից կը ճանչնաս զիս . պատասխան տուաւ Յիսուս , ու ըսաւ անոր . Ինչ փիլիպպոսը քեզ չկանչած , դուն որ թղենիին տակն էիր , ես քեզ տեսայ : Պատասխան տուաւ Նաթանայէլ՝ ու ըսաւ անոր . Ուրբի՛ դուն ես Եստուծոյ Որդին , Գունես Ես Խարայէլ թա-

գաւորը : Յիսուս պատասխան տուաւ և ըսաւ անոր . Եսոր համար՝ որ քեզի ըսի թէ քեզ թղենիին տակը տեսայ , կը հաւատաս . ասկէ աւելի մեծ բաներ պիտի տեսնես : Ու ըսաւ անոր . Նշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի . ասկէ ետեւ պիտի տեսնէք երկինքը բացուած , և Եստուծոյ հրեշտակները՝ որ կ'ելլեն ու կ'իջնեն Որդւոյ մարդոյ վրայ :

ԳՂ . Բ

Ու երբոր օրը հարսնիք մը կար Պաղիլեայի Պանայ +աղ+ը , և Յիսուսի մայրը հոն էր : Յիսուս ալ կանչուեցաւ ան հարսնիքը՝ ու իր աշակերտներն ալ : Ու երբոր զինին պակսեցաւ , Յիսուսին մայրը ըսաւ անոր . Գինի չունին : Յիսուս ըսաւ անոր . Անիկ՝ դուն իմ հետս ի՞նչ բան ունիս . իմ ժամանակս զեռ հասած չէ : Իր մայրը սպասաւորներուն ըսաւ . Ի՛նչ որ ձեզի ըսէ , ըրէք : Հոն վեց հատ քարէ կարասներ դրուած էին Հրէից մայրուելու սովորութեանը համեմատ , որ անոնց ամէն մէկը երկու կամ իրեք մար բան կ'առնէր : Յիսուս ըսաւ անոնց . Լեցուցէք առ կարասները ջրով . ու ըսուցին անոնք մինչև բերանը : Եւ ըսաւ անոնց . Հիմա հանեցէք՝ ու սեղանապետին տարէք . անոնք ալ տարին : Ու սեղանապետը երբոր զինի եղած ջուրին համը առաւ , և չէր զիտեր ուսկից ըլլալը . (բայց սպասաւորները որ ջուրը քաշեր էին , զիտէին .) սեղանապետը կը խօսի փեսային , Ու անոր կ'ըսէ . Ամէն մարդ աղէկ զինին առաջ կը մատուցանէ . ու երբոր խմած կ'ըլլան , ան ատենը ստոր նազդիքը . բայց դուն աղէկ զինին մինչև հիմա պահեցիր : Յիսուս փառքը յայտնեց . ու իր աշակերտները հաւատացին իրեն :

Եսկէ ետեւ Յիսուս Պաղիլեայի յոսի իջաւ , ինքը՝ և իր մայրը՝ ու

իր եղբայրները և իր աշակերտները , ու շատ օրեր հոն չկեցաւ :

13 Եւ Հրէից զատիկը մօտ էր , ու

14 Յիսուս Երուսաղէմ՝ ելաւ . Եւ տաճարին մէջ գտաւ արջառ ու ոչխար և աղաւնի ծախողները , ու ստակ փոխողներն ալ՝ որ նստեր էին . Եւ չուանէ խարազան մը շինելով՝ ամէնք տաճարէն դուրս հանեց , ոչխարներն ալ ու արջառներն ալ , և ստակ փոխողներուն պղինձները ցիրուցան ըրաւ , ու սեղանները կործանեց . Եւ աղաւնի ծախողներուն ըսաւ . Եսկէ վերջուցէք ատոնք , իմ Հօրս տունը առուտուրի տուն մի՛ ընէք : Եւ իր աշակերտները միտքերնին բերին որ զրուած է . Բու տանդ նախանձը զիս կերաւ :

18 Են ատենը պատասխան տուին Հրէաները ու ըսին անոր . Ի՞նչ նշան կը ցուցընես մեզի՛ որ աս բաները կ'ընես : Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց . Բակեցէք աս տաճարը , ու իրեք օրուան մէջ անիկայ պիտի կանգնեմ : Եւ Հրէաները ըսին , Բառասուշուղեց տարուան մէջ շինուեցաւ աս տաճարը , և դուն իրեք օրուան մէջ պիտի կանգնե՞ս անիկայ : Բայց ինքը իր մարմնոյն տաճարին համար կ'ըսէր : Ուստի երբոր ինքը մեռնէրէն յարութիւն առաւ , իր աշակերտները միտքերնին բերին թէ աս բանը ըսած էր . ու հաւատացին զիրքին՝ և Յիսուսի ըսած խօսքին :

23 Ու երբոր զատիկի տօնին ատենը Երուսաղէմ՝ էր , շատ մարդիկ անոր ըրած հրաշքները տեսնելով՝ հաւատացին անոր անուանը : Բայց ինքը Յիսուս իր անձը անոնց չէր հաւատար , ինչու որ ինքը գիտէր ամէն խոր . Ու պէտք չէր որ մէկը մարդու համար վկայութիւն տայ իրեն . քանզի ինքը գիտէր թէ ինչ կայ մարդուն ներսի գին :

ԳԼ . Գ

1 Եւ փարիսեցիներէն մարդ մը կար՝ Նիկողեմոս անուանով , որ Հը-

րէից իշխան էր : Եսկից գիշերով անոր քովը եկաւ , և ըսաւ անոր՝ Ուրբի՛ գիտե՞նք որ դուն Եստուծո՞ւ մէ վարդապետ եկած ես . ինչու որ մէկը չկրնար ընել աս հրաշքները՝ որ դուն կ'ընես , թէ որ Եստուծո՞ւ իր հետը չըլլայ : Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոր . Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ քեզի , թէ որ մէկ մարդ մը նորէն չծնանի , չկրնար Եստուծոյ թագաւորութիւնը տեսնել : Նիկողեմոս ըսաւ անոր . Ինչո՞ր կրնայ մարդ մը ծնանիլ , որ ծերացած է . Դարաւոր բան է որ նորէն իր մօրը որովայնը մտնէ ու ծնանի : Յիսուս պատասխան տուաւ . Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ քեզի , թէ որ մէկ մարդ մը ջուրէն ու Հոգիէն չծնանի , չկրնար Եստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել : Վարմինէն ծնածը մարմին է , ու Հոգիէն ծնածը՝ հոգի է : Դուն մի՛ գարմանար որ քեզի ըսի , Պէտք է ձեզի նորէն ծնանիլ : Հոյ՞ր ո՞ր որ ուզէ՛ կը փչէ , և անոր ձայնը կը լսես , բայց չես գիտեր ո՞ւսկից կու գայ՝ կամ ո՞ւր կ'երթայ , ասանկ ալ է ան ամէնը՝ որ Հոգիէն կը ծնանի : Պատասխան տուաւ Նիկողեմոս ու ըսաւ անոր . Ես ի՞նչ պէս կրնայ ըլլալ : Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոր . Դուն Խորայէի ձեզ վարդապետ մըն ես , և աս բաները չ'ու գիտեր : Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ քեզի , թէ ինչ որ գիտե՞նք՝ կը խօսինք , և ինչ որ տեսնե՞ք՝ կը վկայենք , ու մեր վկայութիւնը չէք ընդունիր : Թէ որ երկրաւոր բաները ձեզի զրուցեցի՛ ու չէք հաւատար , ի՞նչպէս պիտի հաւատար՝ թէ որ երկնաւոր բաները ձեզի զրուցեմ : Եւ մէկը երկինքը չելաւ , բայց անիկայ միայն՝ որ երկինքէն իջաւ՝ Որդին մարդոյ , որ երկինքն է : Եւ ինտոր որ Վովսէս անապատին մէջ օձը բարձրացուց , անանկ ալ պէտք է որ Որդին մարդոյ բարձրանայ . Որ ամէն ո՞վ որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի , հապա յաւի-

16 տենական կեանք ունենայ : Ինչու որ Եստուծո՞ւ անանկ սիրեց աշխարհը մինչև որ իր միածին Որդին տուաւ . որ ամէն ո՞վ որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի , հապա յաւիտենական կեանք ունենայ : Ասան զի Եստուծո՞ւ իր Որդին չխրկեց աշխարհ , որ աշխարհը դատէ , հապա՝ որ աշխարհս անով փրկուի :

18 Են որ կը հաւատայ անոր՝ չգատապարտուիր . և ան որ չհաւատար , անիկայ արդէն դատապարտուած է . ինչու որ Եստուծոյ միածին Որդւոյն անուանը չհաւատաց : Եւ աս է դատապարտութիւնը՝ որ լոյսը աշխարհ եկաւ , ու մարդիկ խաւարը լոյսէն աւելի սիրեցին . ինչու որ իրենց գործքերը չար էին :

20 Ասան զի ամէն ո՞վ որ չար կը գործէ , անիկայ լոյսը կ'ատէ , և լոյսին քովը չգար՝ որ իր գործքերը չյանդիմանուին : Բայց ան որ ճշմարտութիւն կը գործէ , լոյսին քովը կու գայ , որ իր գործքերը յայտնի ըլլան թէ Եստուծով գործուեցան :

22 Ես բաներէն ետքը եկաւ Յիսուս և իր աշակերտները Հրէաստանի երկիրը , և հոն կը կենար անոնց հետ մէկտեղ , ու մկրտութիւն կ'ընէր : Յովհաննէս ալ Երնոնի մէջ Սաղիմի մօտ մկրտութիւն կ'ընէր . որովհետեւ հոն շատ ջուր կար , ու կու գային և կը մկրտուէին : Ինչու որ Յովհաննէս դեռ բանտը դրուած չէր :

25 Են ատենը վիճարանութիւն մը եղաւ Յովհաննէսին աշակերտներէն Հրէաներուն հետ՝ մարտութեան վրայով : Ու եկան Յովհաննէսին և անոր ըսին . Ուրբի՛ անիկայ որ քեզի հետ Յորդանանին մէկալ կողմն էր , որուն համար դուն վկայութիւն տուիր , ասան ինքը կը մկրտէ . և ամէնը անոր կու գան : Պատասխան տուաւ Յովհաննէս՝ և ըսաւ . Վարդ մը չկրնար բան մը առնել , թէ որ երկինքէն տրուած չըլլայ անոր : Դուք ձեզմէ կը վկայէք ինձի համար , որ ըսի թէ՛ Ես Բրիստոսը չեմ , հապա անոր առջևէն խը-

կուած եմ : Են որ հարսը ունի , 29 փեսան անիկայ է . բայց փեսային բարեկամը՝ որ կը կենայ ու կը լսէ անոր , մեծապէս կ'ուրախանայ փեսային ձայնին համար . ուստի աս իմ ուրախութիւնս լցուած է : Են ինչ կայ պէտք է որ մեծնայ , բայց ես պզտիկնամ : Են որ վերէն կու գայ՝ ամենէն վեր է . ան որ երկրէն է՝ երկրաւոր է , ու երկրէն կը խօսի . ան որ երկինքէն կու գայ՝ ամենէն վեր է . Եւ ինչ որ տեսաւ ու լսեց , ան կը վկայէ , ու անոր վկայութիւնը մէկը չընդունիր : Են որ անոր վկայութիւնը կ'ընդունի , կըրեց՝ թէ Եստուծո՞ւ ճշմարիտ է : Ասան զի ան որ Եստուծո՞ւ խրկեց , Եստուծոյ խօսքերը կը խօսի . ինչու որ Եստուծո՞ւ անոր չափով չտար Հոգին : Հայրը կը սիրէ Որդին , և ամէն բան անոր ձեռքը տուած է : Են որ Որդին կը հաւատայ , յաւիտենական կեանք ունի . և ան որ Որդին չնազանդիր , անիկայ կեանք պիտի չտեսնէ . հապա Եստուծոյ բարկութիւնը անոր վրայ կը մնայ :

ԳԼ . Գ

Երբ՝ երբոր Տէրը իմացաւ որ փարիսեցիները լսեր են թէ Յիսուս Յովհաննէսէն աւելի աշակերտներ կ'ընէ , և կը մկրտէ . (թէպէտ չէ թէ Յիսուս ինքը կը մկրտէր , հապա իր աշակերտները .) թող զուց Հրէաստանը , ու նորէն Գալիլեա գնաց : Ու պէտք եղաւ որ Սամարիացի մեջէն անցնի : Ուստի եկաւ Սամարացոց մէկ քաղաքը՝ որուն անունը Սաբար էր , ան տեղին մօտ՝ որն որ Յակոբ իր որդւոյն Յովսեփին տուաւ . Եւ հոն Յիսուս կորին մէկ ազգիւրը կար . Յիսուս ալ ճամբայէն յոգնած ըլլալով՝ ան ազգիւրին վրայ նստաւ . և ժամը վեցին ատեններն էր : Սամարիացի կնիկ մը եկաւ ջուր հանելու . Յիսուս ըսաւ անոր . Ինձի ջուր տուր իմելու . (Բան- ինձի ջուր տուր իմելու . Բան- ջի իր աշակերտները քաղաքը գա- ցեր էին , որ ուտելէք առնեն :)

1
2
3
4
5
6
7
8

կուած մարդուն . Ըարաթ է , և արժան չէ որ մահիճի վերջընես :
 11 Պատասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Են որ զիս բժշկեց՝ ինքը ինծի ըսաւ . Մահիճի ան՝ ու քալէ :
 12 Ուստի հարցուցին անոր . Ո՞վ է ան մարդը որ քեզի ըսաւ , Մահիճի ան՝ ու քալէ : Եւ բժշկուողը չէր գիտեր թէ ո՞վ է ան . ինչու որ Յիսուս մեկդի քաշուեցաւ ան տեղը բազմութիւն ըլլալուն համար .
 14 Ենկէ ետքը Յիսուս զանիկայ տաճարին մէջ գտնելով՝ ըսաւ անոր . Եհն բժշկուեցար , ալ մեղք մի գործեր , որ ալ աւելի չար բան մը չպատահի քեզի : Գնաց մարդը , ու Հրեաներուն պատմեց , թէ Յիսուսն էր որ զինքը բժշկեց :
 16 Եւ ասոր համար Հրեաները կը հալածէին Յիսուսը , և կը փնտրուէին զանիկայ սպաննել , որ աս բաները շարաթ օրը կ'ընէր : Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց . Իմ Հայրս մինչև հիմա կը գործէ , ես ալ կը գործեմ : Եսոր համար՝ ալ աւելի կը փնտրուէին Հրեաները զանիկայ սպաննել . վասն զի չէ թէ միայն շարաթ օրը կը լուծէր , հապա նաև զՍտուած իր Հայրը կ'անուանէր , ու այսպէս ինքզինքը Ստուծոյ հաւատար կ'ընէր : Իսկ Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց . Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Որդին ինքիբնէն բան մին ալ չկրնար ընել , միայն թէ ինչ որ տեսնէ որ Հայրը կ'ընէ . վասն զի ինչ որ անիկայ կ'ընէ , նմանապէս Որդին ալ նոյնը կ'ընէ :
 20 Ինչու որ Հայրը կը սիրէ Որդին , և ամէն բանը կը ցուցնէ անոր՝ ինչ որ ինքը կ'ընէ . և ասոնցմէ ալ աւելի մեծ գործեր պիտի ցուցնէ անոր , որպէս զի դուք զարմանաք : Այսն զի ինչպէս որ Հայրը մեռելները կը յարուցանէ՝ ու կենդանի կ'ընէ , անանկ ալ Որդին՝ որոնք որ կ'ուզէ կը կենդանացնէ : Բանզի Հայրը մեկը չգատեր , հապա ամէն դատաստանը Որդին տուաւ . Որ ամէնը պատուեն Որդին , ինչպէս որ Հայրը

կը պատուեն . ան որ Որդին չպատուեր , զանիկայ խրկող Հայրը չպատուեր : Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , թէ Են որ իմ խօսքս մտիկ կ'ընէ , և կը հաւատայ անոր՝ որ զիս խրկեց , յաւիտենական կեանք ունի , ու դատապարտութեան տակ չի յնար , հապա մահուանէ դէպ 'ի կեանք անցած է : Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ ժամանակ պիտի գայ՝ և ալ հիմա է , որ ան ատենը մեռելները պիտի լսեն Ստուծոյ Որդւոյն ձայնը . և անոնք որ կը լսեն , պիտի ապրին : Այսն զի ինչպէս որ Հայրը իր անձին մէջը կեանք ունի , անանկ ալ Որդին տուաւ որ իր անձին մէջը կեանք ունենայ . Եւ դատաստան ընելու ալ իշխանութիւն տուաւ անոր , քանզի անիկայ Որդի մարդոց է : Եսոր վրայ մի զարմանաք . ինչու որ ժամանակ պիտի գայ՝ որ բոլոր գերեզմաններու մէջ եղողները անոր ձայնը պիտի լսեն , Ու դուքս պիտի գան . անոնք որ բարի գործեր են , կենաց յարութեան համար , և անոնք որ չար գործեր են , դատապարտութեան յարութեան համար : Ես ինքիբնէս բան մը չեմ կրնար ընել . ինչու որ կը լսեմ՝ անանկ կը դատեմ , և իմ դատաստանս արդար է . ինչու որ ես իմ կամքս չեմ փնտրուեր , հապա անոր կամքը որ զիս խրկեց : Թէ որ ես ինծի համար վկայեմ , իմ վկայութիւնս ճշմարիտ չէ : Ուրիշ մըն է որ ինծի համար կը վկայէ . և ես գիտեմ որ ճշմարիտ է ան վկայութիւնը՝ որ ինքը ինծի համար վկայեց : Գուք Յովհաննէսին խրկեցիք , և ինքը ճշմարտութեանը վկայեց : Բայց ես չէ թէ մարդոցմէ վկայութիւն կ'առնեմ . հապա աս բաները կ'ըսեմ որ դուք փրկուիք : Ենիկայ ճրագ մըն էր որ կը վառէր , ու ըյս կու տար . և դուք քիչ մը ատեն ուզեցիք անոր լուսովը ուրախանալ : Բայց ես Յովհաննէսին վայոյթիկէն ալ մեծ վկայութիւն ունիմ , քանզի ան գործքերը որ Հայրը ինծի տուաւ

24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36

որ անոնք կատարեմ , ան նոյն գործքերը որ ես կը գործեմ՝ ինծի համար կը վկայեն թէ Հայրը զիս խրկեց :
 37 Ու Հայրը որ զիս խրկեց , ինքը վկայեց ինծի համար . դուք բնաւ անոր ձայնը չսեցիք , ոչ ալ անոր խօսքը ձեր մէջը բնական ունիք . քանզի ան որ ինքը խրկեց , դուք անոր չէք հաւատար : Գիրքերը քննեցէք . ինչու որ դուք անոնցմով կը սեպէք յաւիտենական կեանքը ունենալ . և բուն անոնք են որ ինծի համար կը վկայեն . Եւ դուք չէք ուզեր ինծի գալ , որ կեանք ունենաք : Ես մարդոցմէ փառք չեմ առներ : Բայց գիտեմ ձեզ որ Ստուծոյ սերը մէջընդ մէջ չունիք : Ես իմ Հօրս անունովը եկայ , ու զիս չէք ընդունիր . թէ որ ուրիշ մեկը իր անունովը գայ , անիկայ պիտի ընդունիք : Գուք ինտո՞ր կրնաք հաւատալ , որ իրարմէ փառք կ'առնէք . և ան փառքը որ մեկ Ստուծմէն է , չէք փնտրուեր : Մի կարծէք թէ ես ձեզի համար ամբաստանութիւն պիտի ընեմ Հօրը . կայ Դէլը որ ձեզի համար ամբաստանութիւն կ'ընէ , Մովսէսը՝ որուն դուք յուսացած էք : Այսն զի թէ որ դուք Մովսէսին հաւատայիք , ինծի ալ պիտի հաւատայիք . ինչու որ անիկայ ինծի համար գրեց : Բայց թէ որ անոր գրածներուն չէք հաւատար , իմ խօսքերուս ինտո՞ր պիտի հաւատար :

ԳԼ . Գ

1 Ես բաներէն ետքը Յիսուս Գալիլեայի աշխարհ Տիրեբիայի ծովուն անդի կողմը գնաց . Եւ անոր ետեւէն շատ ժողովուրդ կ'երթար . ինչու որ կը տեսնէին ան հրաշքները՝ որ հիւանդներուն վրայ կ'ընէր : Եւ Յիսուս լեռը ելաւ , ու հոն նստաւ իր աշակերտներուն հետ մեկտեղ : Եւ Հրեից զատկի տունը մտաւ էր :
 5 Յիսուս երբոր իր աշակերտ վեր վերցուց , ու տեսաւ որ շատ ժողովուրդ կու գար իրեն , ըսաւ Վի-

լիպպոսին . Ո՞ւսկից հաց ծախուանենք որ ատոնք ուտեն : (Եւ աս կ'ըսէր զանիկայ փորձելու համար . քանզի ինքը գիտէր ինչ պիտի ընէր :) Վիլիպպոս պատասխան տուաւ անոր . Երկու հարիւր դահեկանի հաց ատոնց հերիք չէ , որ ամէն մեկը քիչ մը առնէ : Իր աշակերտներէն մեկը՝ Սիմոն Պետրոսին եղբայրը Ենդրէասը ըսաւ իրեն . Հոս մեկ պատանի մը կայ , որ հինգ զարեղէն հաց ու երկու ձուկ ունի . բայց անոնք ինչ պիտի ըլլան այդչափ մարդոց : Իսկ Յիսուս ըսաւ . Կստեցուցէք ատ մարդիկը . և ան տեղը շատ խոտ կար , ու մարդիկը նստան թուով հինգ հազարի չափ : Եւ Յիսուս հացերը առաւ ու գոհացաւ , և աշակերտներուն բաժնեց . աշակերտներն ալ նստողներուն . նոյնպէս ալ ձուկերէն՝ որչափ որ ուզեցին : Ու երբոր կշտացան , ըսաւ իր աշակերտներուն . Ժողովեցէք աւելցած կտորուանքները՝ որ բան մը չկորսուի : Ուստի ժողովեցին , և տասուերկու կողով լեցուցին ան հինգ զարեղէն հացերէն հաշար կտորուանքները , որ ուտողներէն աւելցաւ : Իսկ մարդիկը երբոր Յիսուսին ըրած հրաշքը տեսան , կ'ըսէին , թէ Եսիկայ է ճշմարտապէս ան մարդաբն՝ որ աշխարհ պիտի գար : Եւ Յիսուս գիտնալով որ պիտի գան զինքը յափշտակեն՝ որ զինքը թաղաւոր ընեն , նորէն մինակ լեռը գնաց : Ու երբոր իրիկուն եղաւ , իր աշակերտները ծովազերքը իջան . Եւ նաւը մտնելով՝ ծովուն մեկալ կողմը Պափառնայում կ'երթային . և արդէն մութը կոխեր էր , ու Յիսուս դեռ իրենց եկած չէր . Գոմն ալ հովին սաստիկ փչելէն տակնուվրայ կ'ըլլար : Ու երբոր թի քաշելով քանուհինգ կամ երսուն սապարեզի չափ զացին , տեսան Յիսուսը որ ծովուն վրայէն քալելով՝ նաւուն կը մտնեար , ու վախցան : Բայց ինքը ըսաւ անոնց . Ես եմ՝ մի վախնաք : Են

6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

ասենք ուղեցին զանիկայ նաւը առնել . և շուտ մը նաւը ան երկիրը հասաւ՝ ուր որ կ'երթային :

22 Հետեւեալ օրը՝ ժողովուրդը որ ծովուն մէկալ կողմն էր , և տեսեր էր որ ուրիշ նաւակ չկար հոն ան մէկէն 'ի զաս' որուն մէջ անոր աշակերտները մտեր էին . և որ Յիսուս իր աշակերտներուն հետ նաւակը մտած չէր , հապա մինակ անոր աշակերտները գացեր էին .

23 (Բայց Տիբերիայէն ուրիշ նաւակներ եկան ան տեղին մօտ՝ ուր որ Տէրոջը գոհանալովը հացը կերեր էին .) Ըն ասենք ժողովուրդը տեսներով թէ ոչ Յիսուսը հոն է , ոչ ալ անոր աշակերտները , իրենք ալ նաւերը մտան՝ ու եկան Ասփառնայում Յիսուսը փնտռելու :

25 Աւ երբոր անիկայ ծովուն մէկալ դին գտան , ըսին անոր . Ո՞րքի՛ կ'ըրբ եկար դուն հոս : Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց՝ և ըսաւ . Ո՞չմարիտ ճմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Գուք զիս կը փնտռէք՝ չէ՛ թէ անոր համար որ հրաշքներ տեսար , հապա անոր համար որ հացերէն կերարք ու կշտացարք : Գացէ՛ք գործեցէք՝ չէ՛ թէ կորստական կերակուրին համար , հապա ան կերակուրին համար՝ որ յաւիտենական կենաց մէջ կը մնայ , որ անիկայ Որդին մարդոյ ձեզի պիտի տայ . ինչու որ Հայրը 28 Մտուած զանիկայ կնքեց : Ըն ասենք ըսին անոր . Ի՞նչ ընենք՝ որ Մտուծոյ գործքերը գործենք :

29 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց . Ըս է Մտուծոյ գործը , որ անոր խրկածին հաւատար : 30 Ըսին անոր . Բայց դուն ի՞նչ նշան կ'ընես՝ որ տեսներ ու քեզի հաւատանք . ի՞նչ կը գործես :

31 Մեր հայրերը անասպառին մէջ մանանան կերան , ինտոր որ դրուած է . Երկիրքէն հաց տուաւ անոնց որ ուտեն : Ըս Յիսուս ըսաւ անոնց . Ո՞չմարիտ ճմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , թէ Մովսէս չտուաւ ձեզի երկնաւոր հացը , բայց իմ Հայրս կուտայ ձեզի ճմարիտ երկնաւոր հացը : Ընչու որ Մտուծմէ որդուած

հացը ան է՝ որ երկիրքէն կ'իջնէ , ու աշտարհիս կեանք կու տայ : Աւտի ըսին անոր . Տէ՛ր՝ ամէն առնեն ատ հացը մեզի տո՛ւր : Ըս Յիսուս ըսաւ անոնց . Ըս եմ կենաց հացը . ան որ ինծի կու գայ , երբէք պիտի չանթնայ . և ան որ ինծի կը հաւատայ , պիտի չծարաւի : Բայց ես ձեզի ըսի , որ դուք զիս տեսար ալ՝ ու չէք հաւատար : Ըն ամէնը որ Հայրը ինծի կուտայ , ինծի պիտի գայ . և ան որ ինծի կու գայ , բնաւ դուրս պիտի չհանեմ : Ընչու որ ես երկիրքէն իջայ , չէ՛ թէ իմ կամքս ընելու , հապա անոր կամքը՝ որ զիս խրկեց : Ըս զիս խրկող Հօրը կամքը աս է որ , ան ամէնը որ ինքը ինծի տուաւ՝ չկորսնցնեմ անկէ , հապա անոր յարութիւն առնել տամ վերջին օրը : Քանզի զիս խըրկողին կամքը աս է , որ ան ամէնը որ կը տեսնէ Որդին՝ և կը հաւատայ անոր , յաւիտենական կեանք ունենայ . ես ալ անոր յարութիւն առնել տամ վերջին օրը :

Աւտի Հրէաները տրտունջ կ'ընէին իրեն համար , ինչու որ ըսաւ , թէ Ըս եմ երկիրքէն իջած հացը . Ըս կ'ըսէին . Ըսիկայ Յովսեփին որդին Յիսուսը չէ՞ , որուն հայրը ու մայրը մենք կը ճաննանք . ուրեմն ի՞նչպէս կ'ըսէ ասիկայ , թէ Ըս երկիրքէն իջայ : Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց . Տրտունջ մի՛ ընէք մէջերնիդ : Մէկը չկրնար ինծի դալ , թէ որ զիս խրկող Հայրը անիկայ չքաշէ . ու ես անոր յարութիւն առնել պիտի տամ վերջին օրը : Մարգարէից մէջ գրուած է : Ըս ամէնքն ալ Մտուծմէ սորված պիտի ըլլան . ան ամէնը որ Հօրմէն կը լսէ ու կը սորվի , ինծի կու գայ : Չէ՛ թէ մէկը Հայրը տեսած է , եթէ ոչ ան որ Մտուծմէն է , անիկայ Հայրը տեսած է : Ո՞չմարիտ ճքմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , թէ Ըն որ ինծի կը հաւատայ , յաւիտենական կեանք ունի : Ըս եմ կենաց հացը : Չեր հայրերը անասպառին

մէջ մանանան կերան , ու մեռան : Ըս է ան հացը՝ որ երկիրքէն կ'իջնէ , որ եթէ մէկը ասկէ ուտէ , պիտի չմեռնի : Ըս եմ կենդանի հացը՝ որ երկիրքէն իջայ : Թէ որ մէկը աս հացէն ուտէ , յաւիտեն պիտի ապրի . և ան հացը որ ես պիտի տամ՝ իմ մարմինս է , որ ես պիտի տամ աշտարհիս կենացը համար :

Մտր վրայ Հրէաները իրարու հետ կը վիճէին՝ ու կ'ըսէին . Ինչու որ կրնայ ասիկայ էր մարմինը մեզի տալ ուտելու : Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց . Ո՞չմարիտ ճմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , թէ որ Որդույ մարդոյ մարմինը չուտէք , և անոր արեւը չխմէք , ձեր անձերուն մէջը կեանք չէր ունենար : Ո՞վ որ իմ մարմինս ուտէ , և իմ արիւնս խմէ , յաւիտենական կեանք կ'ունենայ , ու ես անոր յարութիւն առնել պիտի տամ վերջին օրը : Ընչու որ իմ մարմինս ճմարիտ կերակուր է , և իմ արիւնս ճմարիտ ըմպելիք է : Ըն որ իմ մարմինս կ'ուտէ , և իմ արիւնս կը խմէ , անիկայ իմ ներսի դիս կը բնակի՝ ու ես անոր ներսի դին : Ընչպէս որ կենդանի Հայրը զիս խրկեց , ու ես կենդանի եմ Հօրը ձեռքովը , ոչ ոք ալ ան որ զիս կ'ուտէ , ինքն ալ իմ ձեռքովը կենդանի կը մնայ : Ըս է ան հացը՝ որ երկիրքէն իջած է . չէ՛ թէ ինտոր որ հայրերնիդ մանանան կերան՝ ու մեռան . ո՞վ որ աս հացը ուտէ , յաւիտեն պիտի ապրի :

Ըս բաները զրուցեց ժողովարանին մէջը՝ երբոր Պափառնայումի մէջ կը սորվեցընէր :

Աւ աշակերտներէն շատերը երբոր լսեցին , ըսին . Իհաս է աս խօսքը , ո՞վ կրնայ ատոր մտիկ ընել : Յիսուս երբոր ինքնիրենը հասկըցաւ , որ իր աշակերտները ան բանին համար տրտունջ կ'ընեն , ըսաւ անոնց . Ըսիկայ ձեզ կը գայթակարար բան մը ընէ , և ինքը յայտնի ըլլալ ուզէ . թէ որ դուն ատ բաները կ'ընես , ինքզինքդ աշտարհին յայտնէ : Քանզի իր եղբայրներն ալ չէին հաւատար իրեն : Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց . Իմ ժամանակս դեռ հասած չէ . բայց ձեր ժամանակը

էր : Հոգին է կենդանի ընողը , 64 մարմինը շահ մը չընէր . ան խօսքերը որ ես ձեզի խօսեցայ , հոգի ու կեանք են : Բայց ձեր մէջէն 65 կան ոմանք որ չեն հաւատար . ինչու որ Յիսուս սկիզբէն գիտէր՝ թէ ո՞վ են անոնք որ չեն հաւատար , և ո՞վ է ան որ զինքը պիտի մատնէ . Աւ կ'ըսէր . Ըսոր համար ձեզի ըսի , որ մէկը չկրնար ինծի դալ , թէ որ իմ Հօրմէս տրուած ըլլայ անոր :

Ըս պատճառով իր աշակերտներուն շատերը ետ գացին , և ալ իր հետը չէին պտրտեր : Ըն ասենք Յիսուս տասուերկուքին ըսաւ . Սիթէ դուք ալ կ'ուզէ՞ք երթալ : Սիթն Պետրոս պատասխան տուաւ անոր . Տէ՛ր՝ որո՞ւ պիտի երթանք , դուն յաւիտենական կենաց խօսքեր ունիս . Ըս մենք հաւատացինք ու զիտցանք՝ թէ դուն ես Քրիստոսը Մտուծոյ Որդին : Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց . Ըս ձեզ տասուերկուքդ չըմտրեցի՞ , ու ձեզմէ ալ մէկը սատանայ է : Ըս կ'ըսէր 72 Իսկարիոփտացի Սիթնեան Յուդային համար . ինչու որ անիկայ էր , որ զինքը պիտի մատնէր , ու տասուերկուքէն մէկն էր :

ԳՂ . Ե

Ըս աս բաներէն ետե Յիսուս Գալիլեացի մէջ կը պտրտէր . ինչու որ չէր ուղեր Հրէաստանի մէջ պտրտիլ , վասն զի Հրէաները զինքը սպաննել կ'ուզէին :

Ըս Հրէաներուն տաղաւարահալաց տունը մօտ էր : Աւտի իր եղբայրները ըսին իրեն . Ըլիբ ասկէ՛ ու Հրէաստան գնա , որ քու աշակերտներդ ալ տեսնեն քու գործքերդ որ կ'ընես . Ընչու որ մէկը չկայ որ ծածկաբար բան մը ընէ , և ինքը յայտնի ըլլալ ուզէ . թէ որ դուն ատ բաները կ'ընես , ինքզինքդ աշտարհին յայտնէ : Քանզի իր եղբայրներն ալ չէին հաւատար իրեն : Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց . Իմ ժամանակս դեռ հասած չէ . բայց ձեր ժամանակը

7 միշտ պատրաստ է : Աշխարհը
 ձեռք չկրնար ատել , բայց զիս կ'ա-
 տէ : Ինչու որ ես անոր վրայով կը
 վկայեմ՝ թէ իր գործքերը չար են :
 8 Դժգոյք ելէք աս տօնիս , ես դէմ չեմ
 ելլեր աս տօնիս , ինչու որ իմ ժա-
 9 մանակս դեռ լցուած չէ : Աս ըսե-
 լով անոնց , ինքը Վախիկեա մնաց :
 10 Բայց երբոր իր եղբայրները ելան ,
 ետքը ինքն ալ ելաւ տօնին , չէ
 թէ յայտնի՝ հապա գաղտուկ կեր-
 պով մը :
 11 Եւ Հրէաները տօնին ատենը կը
 փնտռէին զինքը՝ ու կ'ըսէին . Ո՞ւր
 12 է անիկայ : Եւ ժողովուրդին մէջ
 շատ շնջիւն կար անոր վրայով .
 ոմանք կ'ըսէին , թէ Աղէկ հորդ է .
 ուրիշները կ'ըսէին , Չէ , հապա
 13 ժողովուրդը կը մոլորցընէ : Սա-
 կայն մէկը անոր վրայով համար-
 ձակ չէր խօսեր՝ Հրէաներուն վա-
 խէն :
 14 Իսկ երբոր տօնը կէս եղաւ , Յի-
 սուս տաճարը ելաւ՝ ու կը սորվե-
 15 ցընէր : Եւ Հրէաները կը զար-
 մանային ու կ'ըսէին . Ինչո՞ր ասի-
 կայ զիրքերը գիտէ , որ սորված
 16 չէ : Յիսուս պատասխան տուաւ
 անոնց՝ ու ըսաւ . Իմ վարդապե-
 տութիւնս ինչ չէ , հապա զիս խըր-
 17 կողինն է : Թէ որ մէկը կ'ուզէ
 անոր կամքը ընել , պիտի գիտնայ
 ու վարդապետութեանս համար՝ թէ
 արդեօք Աստուծո՞ւ է , թէ ես ին-
 18 թիրմէս կը խօսիմ : Են որ ին-
 թիրմէն կը խօսի , իր անձին փառքը
 կը փնտռէ . բայց ան որ զինքը խըր-
 կողին փառքը կը փնտռէ , անիկայ
 ճշմարիտ է , և անոր քովը անիրա-
 19 ռութիւն չկայ : Մովսէս շտուամ
 ձեզի օրէնքը , ու ձեզմէ մէկն ալ
 20 չպահար օրէնքը : Ինչո՞ւ կը փնտը-
 ուէք զիս սպաննել . պատասխան
 տուաւ ժողովուրդը ու ըսաւ . Ին-
 կայ քու ներքոյ . ո՞վ քեզ կը
 21 փնտռէ սպաննել : Պատասխան
 տուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոնց .
 Մեկ դործ մը դործեցի , ու ամէնքդ
 22 ալ զարմացեր էք : Երդ՝ Մովսէս
 ձեզի թղթատութիւնը տուաւ . (որ
 չէ՛ թէ Մովսէսէն էր , հապա նախ-

նիքներէն .) ու շարաթ օրը մարդ
 կը թղթատէք . թէ որ շարաթ օրը 23
 մարդ թղթատութիւն կ'առնէ՝ որ
 Մովսէսին օրէնքը չքակուի . ինձի
 կը բարկանամք որ ես շարաթ օրը
 ամբողջ մարդ մը բժշկեցի : Եւ թի 24
 երեցածին պէս դատաստան մի ը-
 նէք , հապա արդար դատաստան
 ըրէք :
 Են ատենը Երուսաղեմացիներէն 25
 ոմանք կ'ըսէին . Ասիկայ ան չէ՞
 որն որ կը փնտռեն սպաննել . Եւ 26
 ահա յայտնի կը խօսի , ու բան մը
 չեն ըսեր անոր . միթէ իշխանները
 գիտցած են թէ ասիկայ ճշմարտա-
 պէս Վրիստոսն է : Սակայն մենք 27
 ասիկայ գիտենք ձեզից է . բայց
 Վրիստոսը երբոր գայ , մէկը չգի-
 տեր ձեզից է : Եւ Յիսուս քանի 28
 որ կը սորվեցընէր , տաճարին մէջ
 աղաղակեց՝ ըսելով . Իս ալ գի-
 տէք , և ձեզից ըլլալու ալ գիտէք .
 ու ես ինքիբմէս եկած չեմ . հապա
 ան որ զիս խրկեց , ճշմարիտ է , որ
 անիկայ դուք չէք գիտեր : Ես 29
 գիտեմ անիկայ , ինչու որ ես անկէ
 եմ , և անիկայ զիս խրկեց : Ուս- 30
 տի կը փնտռէին զինքը բռնել .
 բայց մէկն ալ իրեն ձեռք չգարկաւ ,
 ինչու որ իր ժամանակը դեռ հասած
 չէր : Ու ժողովուրդէն շատ մար- 31
 դիկ հաւատացին իրեն , և կ'ըսէին .
 Վրիստոսը երբոր գայ , ասոնցմէ
 աւելի նշաններ պիտի ընէ , որչափ
 որ ասիկայ կ'ընէ :
 Փարիսեցիները լսեցին ժողովուր- 32
 դին աս շնջիւնը անոր վրայով . ու
 փարիսեցիները և քահանայապետ-
 ները սպասաւորներ խրկեցին , որ
 զանիկայ բռնեն : Իսկ Յիսուս ը- 33
 սաւ . Վիչ մը ժամանակ ալ ձե-
 զի հետ եմ , ու կ'երթամ անոր՝
 որ զիս խրկեց : Իս պիտի փնտը- 34
 ուէք՝ ու պիտի չգտնէք . և իմ ե-
 զած տեղս դուք չէք կրնալ գալ :
 Են ատենը Հրէաները ըսին իրա- 35
 բու . Ո՞ւր պիտի երթայ ասիկայ ,
 որ մենք զինքը պիտի չգտնենք .
 միթէ հեթանոսաց ԶՂ ցիրուցան
 եղածներո՞ւն պիտի երթայ , և հե-
 թանոսներուն պիտի սորվեցընէ :

36 Ի՞նչ է ան խօսքը՝ որ զրուցեց .
 Իս պիտի փնտռէք՝ ու պիտի չգտ-
 նէք . և իմ եղած տեղս դուք չէք
 կրնար գալ :
 37 Տօնին վերջի մեծ օրը Յիսուս
 կայներ էր , կ'աղաղակէր ու կ'ը-
 սէր . Թէ որ մէկը ծարաւ է , թող
 38 ինձի գայ՝ ու խմէ : Են որ ինձի
 կը հաւատայ՝ ինչպէս որ գիրքը
 կ'ըսէ , անոր փորէն կենդանի ջուրի
 39 գետեր պիտի բղխեն . Աս ըսաւ
 Հոգիին համար՝ որ իրեն հաւատա-
 ցողները պիտի առնէին . վասն զի
 Սուրբ Հոգին որո՞ւմ չէր տա-
 կաւին , ինչու որ Յիսուս դեռ փա-
 40 ռաւորուած չէր : Ժողովուրդէն
 շատ մարդիկ աս խօսքը որ լսեցին ,
 կ'ըսէին . Իրաւցընէ ասիկայ է մար-
 41 գարէն : Ուրիշները կ'ըսէին . Ա-
 սիկայ է Վրիստոսը . ուրիշներն ալ
 կ'ըսէին . Միթէ Վրիստոսը Վա-
 42 լիկայէ՞ն կու գայ : Չէ՞ որ գիր-
 քը կ'ըսէ , թէ Վրիստոսը Վաւի-
 թի սերունդէն ու Վաւիթին եղած
 43 գեղէն Իսթիլէհմէն կու գայ : Ուս-
 տի ժողովուրդին մէջ երկպառա-
 44 կութիւն եղաւ անոր համար : Եւ
 անոնցմէ ոմանք ուզեցին բռնել ա-
 նիկայ . բայց մէկը անոր ձեռք չը-
 զարկաւ :
 45 Ու սպասաւորները նորէն եկան
 քահանայապետներուն և փարիսե-
 ցիներուն . ու ասոնք ըսին անոնց .
 46 Ինչո՞ւ անիկայ հոս չեբրիք : Պա-
 տասխան տուին սպասաւորները .
 Երբէք մէկը աս մարդուն պէս խօ-
 47 սած չէ : Են ատենը փարիսեցի-
 ները պատասխան տուին անոնց և
 ըսին . Միթէ դժգոյք ալ մոլորե-
 48 ցար : Իշխաններէն կամ փարի-
 սեցիներէն մէկը հաւատաց անոր .
 49 Բայց աս ուսմիկ ժողովուրդը՝ որ
 օրէնքը չեն գիտեր , նզոված են :
 50 Վիկողեմոս ըսաւ անոնց . (որ ո-
 ոմանց գիշեր ատեն իրեն եկեր էր ,
 51 և անոնցմէ մէկն էր .) Միթէ մեր
 օրէնքը մարդ կը դատէ , թէ որ
 առաջ անկէ բան մը չսէ , և չցիտ-
 52 նայ թէ ինչ կ'ընէ : Պատասխան
 տուին՝ ու ըսին անոր . Միթէ
 դժգոյք ալ Վալիկայէն ես . քննէ՛

ու նայէ՛ , որ Վալիկայէն մարգարէ
 չելլեր : Եւ ամէն մէկը իր տունը 53
 գնաց :
 ԳԼՈՒԽ Ը
 Եւ Յիսուս Չիթենեաց լեռը դը- 1
 նաց : Ու առտուանց նորէն 2
 տաճարը եկաւ , և բոլոր ժողովուր-
 դը իրեն կու գար , ու ինքը նստեր
 կը սորվեցընէր անոնց : Եւ դպիր- 3
 ները ու փարիսեցիները շուտեան
 մէջ բռնուած կնիկ մը բերին ա-
 նոր , ու զանիկայ մէջտեղը կայնե-
 ցընելով՝ Ըսին իրեն . Մարդա- 4
 պետ , աս կնիկը շուտեան մէջ՝
 աս մեղքը գործած ատենը բռնուե-
 ցաւ . Եւ օրինաց մէջ Մովսէս 5
 մեղի պատուիրեց ասանկները քար-
 կոծել . հիմա դուն ի՞նչ կ'ըսես
 ատոր համար : Աս կ'ըսէին՝ անի- 6
 կայ փորձելով , որ անոր վրայ ամ-
 բաստանութիւն ընէ՛լու՝ առի՛ն մը
 ունենան . բայց Յիսուս դէպ 'ի
 վար ծռելով՝ մատովը գետնին վրայ 7
 կը գրէր : Սակայն երբոր վրան
 ինկան՝ հարցընելով իրեն , վեր նա- 8
 յեցաւ ու ըսաւ անոնց . Չեզմէ
 անմեղ եղողը՝ առաջ անիկայ թող
 քար ձգէ ատոր վրայ : Եւ նորէն 8
 դէպ 'ի վար ծռելով՝ գետնին վրայ
 կը գրէր : Եւ անոնք առ լսելով՝ 9
 ու իրենց խղճմտանքէն յանդիմա-
 նուելով՝ մէկիկ մէկիկ դուրս կ'ել-
 լին , ծերերէն սկսած մինչև յե-
 տինները . և Յիսուս մինակ մնաց ,
 ու կնիկը մէջտեղը կայնած : Եւ 10
 Յիսուս վեր նայելով՝ ու կնիկէն
 զատ մէկը չտեսնելով՝ ըսաւ անոր .
 Անիկ՝ ո՞ւր են անոնք որ քու վը-
 րայովդ ամբաստանութիւն կ'ընէ-
 ին . մէկը քեզ չգատապարտեց :
 Եւ անիկայ ըսաւ . Ո՛ւր մէկը՝ 11
 Տէր . ու Յիսուս ըսաւ անոր .
 Աս ալ չեմ դատապարտեր քեզ .
 զնա՛ ու ասկէ ետե մեղք մի՛ գոր-
 ծեր :
 Երդ՝ Յիսուս նորէն խօսեցաւ 12
 անոնց՝ ու ըսաւ . Ես եմ աշխարհի
 լոյսը . ան որ իմ ետեկս կու գայ ,
 խաւարի մէջ պիտի չքալէ , հապա
 կենաց լոյսը պիտի ունենայ : Իսկ 13

փարիսեցիները ըսին անոր . Դու անճիգ համար կը վկայես , քու վկայութիւնդ ճշմարիտ չէ :

14 Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց . Թձէկ ես իմ անճիս համար վկայեմ , քայց իմ վկայութիւնս ճշմարիտ է , ինչու որ զիտեմ ուսկից եկայ , և ուր կ'երթամ . բայց դուք չէք գիտեր ուսկից կու գամ , կամ ուր կ'երթամ :

15 Դուք մարմինին նայելով դատաստան կ'ընէք . ես բնաւ մէկը չեմ դատեր . Ու թէկ դատելու ալ ըլլամ , իմ դատաստանս ճշմարիտ է . ինչու որ ես մինակ չեմ , հապա ես , և չայրը որ զիս խորհեց :

16 Ու ձեր օրէնքին մէջն ալ գրուած է , թէ Լըկու մարդու վկայութիւնը ճշմարիտ է : Եւ եմ որ իմ անճիս համար կը վկայեմ , ու կը վկայէ ինծի համար չայրն ալ՝ որ զիս խորհեց : Են ատենը ըսին անոր . Ո՛ւր է քու չայրդ . Յիսուս պատասխան տուաւ . Ո՛չ զիս գիտէք՝ և ոչ իմ չայրս . Թէ որ զիս գիտնայիք , իմ չայրս ալ պիտի գիտնայիք :

20 Յիսուս աս խօսքերը խօսեցաւ՝ դանձատունը , երբոր տաճարին մէջ կը սորվեցընէր . ու մէկը չքանեց զանիկայ , ինչու որ զեռ անոր ժամանակը հասած չէր :

21 Եւրը Յիսուս նորէն ըսաւ անոնց . Եւ կ'երթամ՝ ու զիս պիտի փնտռէք . և ձեր մեղացը մէջ պիտի մեռնիք . ուր որ ես կ'երթամ , դուք չէք կրնար գալ : Եսոր վրայ շրէաները կ'ըսէին . Միթէ ինքզինքը պիտի մեղցընէ՞ , որ կ'ըսէ թէ՛ Մէր որ ես կ'երթամ , դուք չէք կրնար գալ : Եւ ըսաւ անոնց . Դուք վարեն էք , ես վերեն եմ . դուք աս աշխարհէս էք , ես աս աշխարհէս չեմ . Ենոր համար ձեզի ըսի թէ՛ Չեր մեղացը մէջ պիտի մեռնիք . ինչու որ եթէ չհաւատար թէ ես եմ , ձեր մեղացը մէջ պիտի մեռնիք : Են ատենը ըսին անոր . Դու ո՞վ ես . և Յիսուս ըսաւ անոնց . Ինչ որ սկիզբէն ձեզի կը խօսիմ :

26 Եւս բաներ ունիմ

ձեզի համար խօսելու՝ և դատելու . բայց ան որ զիս խորհեց , ճշմարիտ է . և ես ինչ որ իրմէ լսեցի , անիկայ կը խօսիմ՝ աշխարհիս մէջ : Ենոր շինացան թէ չօրը համար կը գրուցէր իրենց :

Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց . Երբ որ Որդին մարդոց բարձրացընէք , ան ատենը պիտի գիտնար թէ ես եմ , ու ինքիբնէս բան մը չեմ ընէր , հապա չայրս ինչպէս որ ինծի սորվեցուց , անանկ կը խօսիմ : Եւ զիս խորհող իմ հետս է . Չայրը զիս մինակ չեմ որոց . ինչու որ ես միշտ անոր հաճելի եղած բաները կ'ընեմ :

Երբոր ատնք խօսեցաւ , շատ մարդիկ իրեն հաւատացին : Են ատենը Յիսուս իրեն հաւատացող շրէաներուն ըսաւ . Թձէ որ դուք իմ խօսքիս մէջ կենար , ճշմարտապէս իմ աշակերտներս կ'ըլլար . Եւ ճշմարտութիւնը պիտի գիտնար , ու ան ճշմարտութիւնը ձեզ պիտի ազատէ : Պատասխան տուին իրեն . Ենք Երբահամի սերունդ ենք , ու երբէք մէկու մը չճանաչեցինք . դու ինտո՞ր կ'ըսես թէ ազատ պիտի ըլլար : Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց . Տ՛ըն մարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , թէ Եմէն ո՞վ որ մեղք կը գործէ , անիկայ մեղքի ծառայ է : Եւ ծառան տանը մէջ յաւիտեան չմնար , բայց որդին յաւիտեան կը մնայ : Ուստի թէ որ Որդին ձեզ ազատ ընէ , ճշմարտապէս ազատ պիտի ըլլար : Գիտեմ որ Երբահամի սերունդ էք , բայց կը փնտռէք զիս մեղցընել , ինչու որ իմ խօսքս ձեր ներսի դին տեղ չունի : Ես ինչ որ տեսայ իմ չօրս քովը՝ ա՛ն կը խօսիմ . և դուք ալ ինչ որ տեսար ձեր հօրը քովը ա՛ն կ'ընէք : Պատասխան տուին ու ըսին անոր . Մեր հայրը Երբահամն է . ըսաւ անոնց Յիսուս . Թձէ որ Երբահամին որդիքը ըլլայիք , Երբահամին գործքերը պիտի գործէիք : Բայց հիմա կը փնտռէք սպաննել զիս , ունակ մարդ մը՝ որ ձեզի ճշմարտա-

թիւն խօսեցայ , որն որ Եստուծմէ լսեցի . Երբահամ աս բանը չգրաւ : Դուք ձեր հօրը գործքերը կ'ընէք . ան ատենը ըսին անոր . Ենք պոռնկութենէ չենք ծնած . մենք մէկ չայր մը ունինք՝ որ է Եստուծ : Յիսուս ըսաւ անոնց . Թձէ որ Եստուծ ձեր չայրը ըլլար , պիտի սիրէիք զիս . ինչու որ ես Եստուծմէ ելայ՝ ու եկայ . և չէ թէ ես ինքիբնէս եկայ , հապա անիկայ զիս խորհեց : Ինչու՞ դուք իմ գրուցուածքս չէք հասկընար . անոր համար որ չէք կրնար իմ խօսքս մտիկ ընել : Դուք յէր հօրմէն Սատանայէն էք , ու ձեր հօրը բաղձանքը կ'ուզէք ընել . անիկայ սկիզբէն հետէ մարդասպան էք , և ճշմարտութեան մէջ չեցաւ , ինչու որ անոր ներսի դին ճշմարտութիւն չկայ . երբոր անիկայ ստութիւն խօսի , բուն իրեն ներքէն կը խօսի . քանզի անիկայ ստասիս է և անոր հայրը : Բայց որովհետեւ ես ճշմարտութիւն կը խօսիմ , ինծի չէք հաւատար : Չեզմէ ո՞վ կրնայ զիս յանդիմանել մեղքի համար . իսկ թէ որ ես ճշմարտութիւն կը խօսիմ , ինչու՞ ինծի չէք հաւատար : Են որ Եստուծմէ է , Եստուծոյ խօսքերը մըտիկ կ'ընէ . դուք անոր համար մըտիկ չէք ընէր , որ Եստուծմէ չէք : Պատասխան տուին շրէաները՝ ու ըսին անոր . Եղէկ չէ՞ք ըսեր մենք , թէ դուն Սատանայի ես՝ ու դե կայ քու ներսը : Յիսուս պատասխան տուաւ՝ և ըսաւ . Իմ ներսս դե չկայ , հապա ես իմ չայրս կը պատուեմ , և դուք զիս կ'անարգէք :

Իսկ ես իմ փառքս չեմ փնտռեր . կայ Դէլ՝ որ կը փնտռէ , ու կը գտտէ : Տ՛ընարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Թձէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ , յաւիտեան մահ պիտի չըտեսնէ : Են ատենը շրէաները ըսին անոր . Չիմա գիտցանք որ քու ներսդ դե կայ . Երբահամ մեռաւ՝ ու մարգարէները . և դուն կ'ըսես , Թձէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ , յաւիտեան մահուան համը

պիտի չտանէ : Միթէ դուն աւել չի՞ մեծ ես մեր հայր Երբահամէն՝ որ մեռաւ . ու մարգարէներն ալ մեռան . դուն քեզ ո՞վ կ'ընես : Յիսուս պատասխան տուաւ . Թձէ որ ես ինքզինքս փառաւորեմ , իմ փառքս բան մը չէ . իմ չայրս է որ զիս կը փառաւորէ , որուն համար դուք կ'ըսէք՝ թէ Մեր Եստուածն է . Եւ անիկայ չէք ճանչնար . բայց ես գիտեմ անիկայ . ու թէ որ ըսեմ՝ թէ անիկայ չեմ գիտեր , ձեզի պէս ստասիսս պիտի ըլլամ . հապա ես գիտեմ անիկայ , և անոր խօսքը կը պահեմ : Չեր հայրը Երբահամ ցանկացաւ իմ օրս տեսնելու . ու տեսաւ և ուրախացաւ : Իսկ շրէաները ըսին անոր . Դու տակաւին յիսուս տարեկան չես , Երբահամն ալ տեսար : Յիսուս ըսաւ անոնց . Տ՛ընարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Երբահամին ըլլալէն առաջ եմ ես : Են ատենը քարեր վերցուցին՝ որ անոր վրայ նետեն . բայց Յիսուս ծածկուեցաւ անոնց աչիքէն , և անոնց մէջէն անցնելով՝ տաճարէն դուրս ելաւ , ու այսպէս գնաց :

ԳԼ . Թ

Ու երբոր կ'անցնէր , մէկ մարդ մը տեսաւ կոյր ծնած . Եւ իր աշակերտները հարցուցին իրեն , ու ըսին . Ուրբի՞ ործուն է մեղքը , ասո՞ր՝ թէ իր ծնողացը , որ անիկայ կոյր ծնաւ : Պատասխան տուաւ Յիսուս . Ո՛չ ատորն է մեղքը , ոչ ալ իր ծնողացը . հապա՝ որ Եստուծոյ գործքերը ատոր վրայ յայտնի ըլլան : Բանի որ ցորեկ է , պետք է որ զիս խորհողն գործքերը գործեմ . զի չըրը կու գայ , որ ան ատենը մէկը չկրնար գործել : Բանի որ ես աշխարհի մէջ եմ , աշխարհի լոյսն եմ : Երբոր աս ըսաւ , թաքաւ գետինը , և թաքովը կաւ չինեց , ու ան կաւը կոյրին աչքերուն վրայ ձեկեց . Եւ ըսաւ անոր . Գնա՛ լուացուէ՛ Ստեփանոսի աւագանին մէջ , (որ Խըրկուած կը թարգմանուի .) ուստի

8 զնաց ու լուացուեցաւ, եկաւ ու կը տեսներ: Իսկ դրացիները՝ և անոնք որ առաջուց տեսած էին զանիկայ որ մուրացկան էր, կ'ըսէին. Եսիկայ չէ՞ր որ կը նստէր և կը մուրար. ոմանք կ'ըսէին, Ենիկայ է. Ուրիշները կ'ըսէին, Ենոր նըման Դէն է. Ինչ ինքը կ'ըսէր, թէ 10 Ես եմ: Ուստի ըսին իրեն. Հապա ինտո՞ր բացուեցան քու աչքերը: 11 Ինքը պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Յիսուս կոչուած մարդ մը կաւ շինեց, ու աչքերս ձեռեց, և ըսաւ ինձի. Գնա՛ Սելուզամի աւազանը՝ ու լուացուէ. Ես ալ զացի լուացուեցայ ու կը տեսնեմ: 12 Եւ ըսին իրեն. Ո՞ւր է անիկայ. ըսաւ անոնց. Չեմ գիտեր: 13 Փարիսեցիներուն տարին զանիկայ՝ որ ատենով կոչը էր: Եւ շարաթ որ էր՝ երբոր Յիսուս կաւ շինեց, ու անոր աչքերը բացաւ: 15 Կորէն փարիսեցիներն ալ կը հարցընէին իրեն, թէ ինտո՞ր կը տեսնէ. անիկայ ալ ըսաւ անոնց. Կաւ դրաւ աչքերուս վրայ, ու լուացուեցայ և կը տեսնեմ: 16 Եսոր վըրայ փարիսեցիներէն ոմանք կ'ըսէին. Են մարդը Եստուծո՞ւ չէ, ինչու որ շարաթ որը չտահեր. ուրիշները կ'ըսէին. Ինտո՞ր կրնայ մեղաւոր մարդ մը ասանկ հրաշքներ ընել. ու մէջընդմիջ երկպառակութիւն կար: 17 Կորէն ըսին կոչին. Իսկ ի՞նչ կ'ընես անոր համար՝ որ քու աչքերդ բացաւ. ան ալ ըսաւ, թէ Սարգարէ մըն է: 18 Իսկ Հրէաները չէին հաւատար անոր համար՝ թէ կոչը էր ու բացուեցաւ, մինչև որ ան աչքը բացուածին ծնողքը կանչեցին. Եւ անոնց հարցուցին ու ըսին. Ե՞ս է ձեր որդին, որուն համար դուք կ'ըսէք թէ կոչը ծնաւ. հապա հիմա ինտո՞ր կը տեսնէ: 20 Ենոր ծնողքը պատասխան տուին անոնց ու ըսին. Գիտենք որ ասիկայ է մեր որդին, և որ ինքը կոչը ծնաւ. Բայց հիմա ինտո՞ր կը տեսնէ, չէ՞ր գիտեր, կամ թէ ո՞վ բացաւ ատոր աչքերը, մենք չենք գիտեր. ինքը չափահաս է, իրեն

հարցուցէք. Թող ինքը խօսի իրեն համար: Ես ըսին անոր ծնողքը, Հրէաներէն վախճանուն համար. քանզի Հրէաները միարան հաւանութեամբ որոշեցին որ թէ մէկը անիկայ Քրիստոս դաւանի, ժողովարանէն դուրս ձգուի: Եսոր համար անոր ծնողքը ըսին, թէ Ինքը չափահաս է, իրեն հարցուցէք: Ետքը նորէն կանչեցին ան մարդը որ կոչը էր, ու ըսին անոր. Եստուծո՞յ փառք տուր, մենք գիտենք որ ան մարդը մեղաւոր է: Ենիկայ ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Թէ որ մեղաւոր է, ևս չեմ գիտեր. միայն ես գիտեմ որ կոչը էի, և հիմա կը տեսնեմ: Կորէն ըսին անոր. Ի՞նչ ըրաւ քեզի. քու աչքերդ ինտո՞ր բացաւ: Պատասխան տուաւ անոնց. Հիմա ըսի ձեզի՛ ու չտեսիք. ինչո՞ւ համար նորէն լսել կ'ուզէք. մի թէ դժուար ալ կ'ուզէք անոր աշակերտ ըլլալ: Ենոնք նախատեսով զանիկայ՝ ըսին. Իսկ ևս անոր աշակերտը. իսկ մենք Մովսէսին աշակերտներն ենք: Մենք գիտենք՝ որ Եստուած Մովսէսին հետ խօսեցաւ. բայց ասիկայ չէ՞ր գիտեր թէ ո՞ւր կից է: Պատասխան տուաւ մարդը և ըսաւ անոնց. Եսիկայ է զարմանալու բանը՝ որ դուք չէք գիտեր թէ ո՞ւր կից է, և անիկայ իմ աչքերս բացաւ: Գիտենք որ Եստուած մեղաւորներուն մօտիկ չընէր. բայց թէ որ մէկը աստուածապաշտ ըլլայ, ու անոր կամքը կատարէ, անոր մօտիկ կ'ընէ: Եւ խարհիս սկիզբէն ի վեր լուծած չէ որ մարդ մը կոչը ծնածի մը աչքերը բացած է: Թէ որ Եստուծո՞ւ չըլլար ան մարդը՝ բան մըն ալ չէր կրնար ընել: Պատասխան տուին և ըսին անոր. Իսկ քոյրովին մեղաց մէջ ծնած ես, ու մեզի վարդապետութիւն կ'ընես. և դուրս ըրին անիկայ: 35 Յիսուս լսեց որ զանիկայ դուրս ըրին, ու երբոր գտաւ զանիկայ՝ ըսաւ անոր. Իսկ կը հաւատան Եստուծոյ Որդիին: Ենիկայ պա-

29326

37 տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Տէ՛ր քվէ՛ որ հաւատամ անոր: Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. Տեսար ալ անիկայ, և քեզի հետ խօսողը ան է: Ենիկայ ալ ըսաւ. Արհաւատամ՝ Տէ՛ր. ու անոր երկրպագողութիւն ըրաւ: Եւ Յիսուս ըսաւ. Ես դատաստանի համար եկայ աս աշխարհս, որ չտեսնողները տեսնեն, և տեսնողները կուրանան: 40 Եւ փարիսեցիներէն ոմանք որ իր հետն էին, աս բաները լսելով՝ ըսին իրեն. Մի թէ մե՞նք ալ կոչը ենք: Յիսուս ըսաւ անոնց. Թէ որ կոչը ըլլայիք, դուք մեղք չէիք ունենար. բայց հիմա կ'ըսէք թէ Ար տեսնենք. ատոր համար ձեր մեղքը յէր զոյ կը մնայ:

ԳԼ. Ժ

1 Ղազարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի. Են որ դուքն շինեց որ յիսարներուն բակը, հապա ուրիշ տեղէն կ'ելէ, անիկայ դող ու աւազակ է: 2 Բայց ան որ դուքն կը մտնէ, անիկայ ոչխարներուն հովիւն է: 3 Դուքն ապանը կը բանայ անոր, և ոչխարները անոր ձայնին կը լսեն, ու իր ոչխարները անուշովին կը կանչէ, և դուրս կը հանէ զանոնք: 4 Ու երբոր իր ոչխարները կը հանէ, անոնց առջեւ կ'երթայ, ու ոչխարները իր ետեւէն կ'երթան. ինչու որ անոր ձայնը կը ճանչնան: 5 Սակայն օտարի ետեւէ չեն երթար. հապա անկէ կը փախչին, ինչու որ օտարներուն ձայնը չեն ճանչնար: 6 Յիսուս աս առակը ըսաւ անոնց. բայց անոնք չէին իմանար՝ թէ ինչ էր որ իրենց կը խօսէր: Եւ Յիսուս նորէն ըսաւ անոնց. Ղազարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի. Ես եմ ոչխարներուն դուրս: Եմն անոնք որ ինձմէ առաջ եկան, դող ու աւազակ էին. բայց անոնց չլսեցին ոչխարները: Ես եմ դուրս. թէ որ մէկը ինձմէ ներս մտնէ՝ պիտի փրկուի, ու պիտի մտնէ ու ելլէ, և արօտ դաճէ: Գողը չցար, միայն թէ գողնալու և սպաննելու

ու կորսընցընելու համար. Ես եկայ որ կեանք ունենան, և ալ աւելի ունենան: Ես եմ բարի հովիւր. 11 բարի հովիւր իր կեանքը ոչխարներուն համար կը դնէ: Բայց 12 վարձկանը որ հովիւ չէ, ու ոչխարները իրը չեն, երբոր կը տեսնէ զայլը որ կու գայ, կը թողու ոչխարները ու կը փախչի. և զայլը կը յափշտակէ ոչխարները, ու զանոնք կը ցրուէ: Եւ վարձկանը 13 կը փախչի, ինչու որ վարձկան է, ու իր հողը չէ ոչխարներուն համար: Ես եմ բարի հովիւր, և 14 կը ճանչնամ իմիններս, ու կը ճանչցուիմ իմիններէս: Ինչպէս որ 15 Հայրը զիս կը ճանչնայ, ևս ալ Հայրը կը ճանչնամ, ու իմ կեանքս ոչխարներուն համար կը դնեմ: 16 Ուրիշ ոչխարներ ալ ունիմ, որոնք աս բակէն չեն. անոնք ալ պէտք է որ բերեմ. ու իմ ձայնիս պիտի լսեն, և պիտի ըլլան մէկ հօտ մէկ հովիւ: Ենոր համար իմ 17 Հայրս զիս կը սիրէ, որ ևս իմ կեանքս կը դնեմ, որ նորէն առնեմ անիկայ: Մէկը չհաներ անիկայ ինքիրմէս. իշխանութիւն ունիմ անիկայ դնելու, և իշխանութիւն ունիմ անիկայ նորէն առնելու. աս պատուէրը իմ Հօրմէս առի: 19 Կորէն երկպառակութիւն կ'ըլլաւ ձեզից մէջ աս խօսքերուն համար: Եւ անոնցմէ շատերը կ'ըսէին. Իսկ կայ ատոր ներսի դին՝ ու խելը առած է, ինչո՞ւ ատոր մօտիկ կ'ընէք: Ուրիշները կ'ըսէին. Ես խօսքերը գիւհաբար խօսեցին. մի թէ դեւ կրնայ կոչընդուն աչքերը բանալ: 22 Են ատենը Երուսաղէմ նաւաւ կատիքի քծը եղաւ, ու ձմեռ էր: Եւ Յիսուս կը պտրտէր տաճարին մէջ Սողոմոնին սրահը: Եւ Հրէաները անոր չորս կողմը առին՝ ու ըսին անոր. Մինչև Ե՛րբ մեղ տարակուսանաց մէջ կը թողու. թէ որ Քրիստոսը դուքն ես, մեզի համարձակ ըսէ: Յիսուս պատաս- 25 խան տուաւ անոնց. Չեղի ըսի՛ ու

չէք հաւատար . ան գործքերը՝ որ
 ես իմ Հօրս անունովը կը գործեմ ,
 անոնք կը վկայեն ինձի համար :
 26 Բայց դուք չէք հաւատար , ինչու
 որ իմ ոչխարներէս չէք , ինտոր որ
 27 ձեզի ըսի : Իմ ոչխարներս իմ
 ձայնիս կը լսեն , ես ալ անոնք կը
 ճանչնամ , ու իմ ետեւէս կու գան .
 28 Եւ ես անոնց յաւիտենական կեանք
 կու տամ , ու յաւիտեան պիտի
 չկորուին . և մէկը իմ ձեռքէս
 29 պիտի չյափշտակէ զանոնք : Իմ
 Հայրս որ անոնք ինձի տուաւ , ա-
 մենէն մեծ է . և մէկը չկրնար իմ
 30 Հօրս ձեռքէն յափշտակել : Ես
 ու Հայրը մէկ ենք :
 31 Են ատենը Հրէաները նորէն
 քարեր վերցուցին , որ անիկայ
 32 քարկոծեն : Յիսուս պատասխան
 տուաւ անոնց . Ըստ բարի գործ-
 քեր ցուցուցի ձեզի իմ Հօրմէս ,
 անոնցմէ որ գործին համար զիս կը
 33 քարկոծէք : Հրէաները պատաս-
 խան տուին անոր՝ ըսելով . Բարի
 գործի համար քեզ չենք քարկոծեր ,
 հապա հայհոյութեան համար , և
 քանզի դուն որ մարդ ես , ինք-
 34 զինքդ Եստուած կ'ընես : Յիսուս
 պատասխան տուաւ անոնց . Չէ՞
 որ ձեր օրէնքին մէջը գրուած է .
 Ես ըսի թէ դուք աստուածներ էք :
 35 Թէ որ աստուածներ կ'անուանէ
 զանոնք , որոնց որ Եստուծոյ խօսքը
 եղաւ , (ու կարելի չէ որ ոն գը-
 36 ղուածը աւրուի ,) Հապա ան որ
 Հայրը սրբեց՝ և աշխարհք խրկեց ,
 դուք անոր կ'ըսէք թէ Հայհոյու-
 թիւն կ'ընես , Եստուծոյ Որդի եմ
 37 ըսելու համար : Թէ որ իմ Հօրն
 գործքերը չեմ գործեր , ինձի մի
 38 հաւատար . Հապա թէ որ կը
 գործեմ , թէև ինձի չէք հաւա-
 տար , գոնէ գործքերուն հաւատա-
 ցէք , որ դիտնար ու ճանչնար՝ թէ
 Հայրը իմ մէջն է , և ես անոր
 մէջ :
 39 Իարձեալ կը փնտռէին զանիկայ
 բունել , և անոնց ձեռքէն ելաւ :
 40 Ու նորէն գնաց Յորդանանու ան-
 դիի կողմը՝ ան տեղը , ուր որ Յով-
 հաննէս առաջուց կը մկրտէր , ու

հոն կեցաւ : Եւ շատերը եկան 41
 անոր՝ ու կ'ըսէին . Իրաւ Յով-
 հաննէս մէկ հրաշք մը չըրաւ .
 Բայց ինչ որ Յովհաննէս ըսաւ ա- 42
 նոր համար , ամենը ճշմարիտ էր .
 և շատ մարդիկ հոն անոր հաւա-
 տացին :

ՊԵՆՆԱԿԱՆ ԺԱՆՑԻՆ

1 Ու Մարիամին և անոր քրոջը Մար-
 թային գեղէն՝ Ինթանիայէն՝
 Ղազարոս անուանով մէկը հիւանդ
 էր : Եսիկոյ ան Մարիամն էր , որ
 2 Տէրը եղով օծեց , ու անոր ոտքերը
 իր մագիւղով սրբեց , որուն եղբայ-
 րը Ղազարոս հիւանդ էր : Ուստի
 3 իր քոյրերը հարց խրկեցին անոր՝ ու
 ըսին . Տէր՝ ահա անիկայ՝ որ դուն
 կը սիրես , հիւանդ է : Յիսուս
 4 երբոր լսեց , ըսաւ . Ես հիւան-
 դութիւնը մահուան համար չէ ,
 հապա Եստուծոյ փառացը համար ,
 որ Եստուծոյ Որդին անով փառա-
 ւորուի : Երդ՝ Յիսուս կը սիրէր
 5 Մարթան՝ և անոր քոյրը՝ ու Ղա-
 զարոսը : Իսկ երբոր լսեց թէ
 6 հիւանդ է , եղած տեղը երկու օր
 ալ կեցաւ : Եւ անկէ ետքը ըսաւ
 7 աշակերտներուն . Ի՞նչ + նորէն Հը-
 8 ղէստտան երթանք : Եւ աշակերտները
 իրեն ըսին . Խնայի՛ր Հրէաները
 հիմա քեզ կը փնտռէին քարկոծե-
 9 լու , ու նորէն հոն կ'երթաս :
 Պատասխան տուաւ Յիսուս . Չէ՞
 որ օրը տասուերկու ժամ է . թէ
 որ մէկը ցորեկը քայլէ , շասհի .
 ինչու որ աս աշխարհիս լոյսը կը
 տեսնէ . Բայց թէ որ մէկը գիշերը
 10 քայլէ , կը սահի . ինչու որ իր
 հետը լոյս չկայ : Ես բաները ըսե-
 11 լէն ետե՛ ըսաւ անոնց . Ղազարոս
 մեր բարեկամը քնացած է . բայց
 կ'երթամ որ անիկայ արթնցը-
 12 նեմ : Իր աշակերտները ըսին .
 Տէր՝ թէ որ քնացած է , պիտի ա-
 ոողջանայ : Իսկ Յիսուս անոր
 13 մեռնելուն համար կ'ըսէր . բայց ա-
 նոնք կը կարծէին թէ քուն քնանա-
 14 լուն համար կ'ըսէր : Են ատենը
 Յիսուս յայտնապէս ըսաւ անոնց .
 Ղազարոս մեռաւ . Եւ ես ուրախ

եմ ձեզի համար՝ որ հոն չէի , որ
 դուք հաւատար . բայց ի՞նչ + եր-
 16 թանք անոր : Թողմամս՝ որ Եր-
 կուորեակ կ'ըսուէր , ըսաւ իր աշա-
 կերտակիցներուն . Մենք ալ եր-
 թանք՝ որ անոր հետը մեռնինք :
 17 Յիսուս երբոր եկաւ , գտաւ որ
 անիկայ արդէն չորս օրուան գե-
 18 ղեղմանը քրոսած էր : Ու Ին-
 թանիա՝ Երուսաղէմին մօտ էր՝
 տասնուհինգ ասպարէզի չափ :
 19 Եւ Հրէաներէն շատերը Մար-
 թային ու Մարիամին եկած էին
 որ մխիթարեն զանոնք՝ իրենց եղ-
 20 բորը համար : Երդ՝ երբոր լսեց
 Մարթա թէ Յիսուս կու գայ , զա-
 նիկայ դիմաւորելու գնաց . բայց
 Մարիամ տանը մէջ նստեր էր :
 21 Եւ Մարթա ըսաւ Յիսուսին . Տէր՝
 թէ որ հոս ըլլայիր , իմ եղբայրս
 22 չէր մեռներ . Բայց գիտեմ որ հի-
 մա ալ դուն ինչ որ խնդրես Ես-
 տուծմէ , Եստուած պիտի տայ քեզի :
 23 Յիսուս ըսաւ անոր . Ինչ եղբայրդ
 24 յարութիւն պիտի առնէ : Մար-
 թա ըսաւ անոր . Գիտեմ որ յարու-
 թեան ժամանակը վերջին օրը յա-
 25 ղութիւն պիտի առնէ : Յիսուս
 ըսաւ անոր . Ես եմ յարութիւնը
 և կեանքը . ան որ ինձի կը հաւա-
 տայ , թէև մեռնի՝ պիտի ապրի .
 26 Եւ ան ամենը որ կենդանի է՝ ու
 ինձի կը հաւատայ , յաւիտեան
 պիտի չմեռնի . դուն կը հաւատաս
 27 ասոր : Ըսաւ անոր . Ես Տէր՝
 ես հաւատացեր եմ՝ որ դուն ես
 Քրիստոսը Եստուծոյ Որդին ,
 28 որ աշխարհք դալու էիր : Ու երբ-
 որ աս ըսաւ , գնաց իր քոյրը Մա-
 րիամը զաղտուկ մը կանչեց՝ ըսե-
 29 րեզ կը կանչէ : Ենիկայ ըսածին
 պէս՝ շուտ մը ելաւ ու եկաւ անոր :
 30 Իսկ Յիսուս դեռ գեղը եկած չէր .
 հապա ան տեղն էր , ուր որ Մար-
 31 թա զանիկայ դիմաւորեց : Բայց
 Հրէաները որ անոր հետը տանը
 մէջն էին՝ ու կը մխիթարէին զա-
 նիկայ , երբոր տեսան որ Մարիամ
 շուտ մը ելաւ ու գնաց , իրենք ալ
 անոր ետեւէն գացին , ըսելով թէ

Գերեզմանը կ'երթայ՝ որ հոն տեղը
 լայ : Իսկ Մարիամ երբոր Յի- 32
 սուսին եղած տեղը եկաւ , ու զանի-
 կայ տեսաւ , անոր ոտքը իննալով
 ըսաւ անոր . Տէր՝ թէ որ հոս ըլ-
 լայիր , իմ եղբայրս չէր մեռներ :
 Յիսուս երբոր տեսաւ անիկայ որ 33
 կու ըսէր , և անոր հետ եկող Հրէա-
 ները որ կու լային , իր հոգւոյն մէջ
 հառաչեց ու խոսովեցաւ , Եւ ը- 34
 սաւ . Ո՞ւր դրած էք անիկայ .
 ըսին իրեն . Տէր՝ եկ՛ուր ու տես :
 (35) Յիսուս լացաւ : Ուստի 36
 Հրէաները կ'ըսէին . Կայցե՛ք
 որչափ կը սիրէր զանիկայ : Ե- 37
 նոնցմէ ոմանք ալ կ'ըսէին . Ետի-
 կայ որ կոյրին աշխարհը լացաւ , չէ՞ր
 կրնար ընել՝ որ աս ալ չմեռնէր :
 Յիսուս նորէն իր սրբին մէջ հա- 38
 ռաչելով՝ գերեզմանը կու գայ . և
 անիկայ քարայր մըն էր , ու անոր վը-
 րայ քար մը դրուած էր : Յիսուս 39
 ըսաւ . Մէկդի՛ ըրէք աս քարը .
 մեռելին քոյրը Մարթան ըսաւ ա-
 նոր . Տէր՝ արդէն հոտած պիտի
 ըլլայ , ինչու որ չորս օրուան է :
 Ըսաւ անոր Յիսուս . Ինչի՞ չըսի՞ 40
 որ՝ եթէ հաւատաս , Եստուծոյ
 փառքը պիտի տեսնես : Են ա- 41
 տենը մէկ դի ըրին քարը . և Յի-
 սուս իր աշխարհը վեր վերցուց ու
 ըսաւ . Հայր՝ շնորհակալ եմ քեզ-
 մէ , որ ինձի լսեցիր : Ու ես դի- 42
 տէի որ ամէն ատեն ինձի կը լսես .
 բայց աս բոլորսիքս կայնող ժողո-
 վուրդին համար ըսի , որ հաւատան
 թէ դուն խրկեցիր զիս : Եւ աս 43
 ըսելէն ետքը , մեծ ձայնով մը
 կանչեց . Ղազարոս՝ դուրս եկուր :
 Մեռելն ալ ելաւ ոտքերը ու ձեռ- 44
 քերը պատանքով կապած , և ե-
 սուս ըսաւ անոնց . Երձկեցէ՛ք ա-
 տիկայ , ու թողէ՛ք որ երթայ :
 Եւ Հրէաներէն շատերը՝ որ 45
 Մարիամին եկեր էին , երբոր Յի-
 սուսին ըրածը տեսան , հաւատա-
 ցին իրեն : Բայց անոնցմէ ոմանք 46
 գացին փարիսեցիներուն , ու Յի-
 սուսի ըրածը անոնց պատմեցին :
 Ուստի քահանայապետները և 47

փարիսեցիները ժողով դուժարեցին՝
 ու ըսին . Ի՞նչ ընենք , քանզի սա
 48 մարդը շատ հրաշքներ կ'ընէ : (Թե
 որ անիկայ ասանկ թող տանք , ա-
 մենքն ալ անոր պիտի հաւատան ,
 և Հռովմայեցիք պիտի դանձու մեր
 տեղը ու ազգը պիտի վերցընեն :
 49 Եւ անոնցմէ մէկը Ապիսափա անու-
 նով՝ որ ան տարուոյն քահանայա-
 պետն էր , ըսաւ անոնց . Դուք
 50 բան մը չէք գիտեր . Եւ չէք ալ
 խորհիր , թէ աղէկ է մեզի՝ որ մէկ
 մարդ մը ժողովուրդին համար մեռ-
 51 նի , ու բոլոր ազգը չկորսուի : Իայց
 սա բանը չէ թէ ինքիրմէն զրու-
 ցեց , հապա ան տարուան քահա-
 նայապետը ըլլալով , մարդարեա-
 52 պիտի մեռնէր . Եւ չէ թէ մինակ
 ազգին համար , հապա որ Եստու-
 ծոյ ցիրուցան եղած որդիներն ալ
 մեկտեղ ժողովէ :
 53 Եւ ան օրէն ետե խորհուրդ ըրին
 54 որ սպաննեն զանիկայ : Ուստի
 Յիսուս անկէ ետքը համարձակ չէր
 պտըտեր Հրէից մէջ , հապա ան-
 կէ անապատին մօտ տեղ մը գնաց ,
 մէկ քաղաք մը՝ որուն անունը Լափ-
 րայիմ էր . ու իր աշակերտներուն
 հետ մեկտեղ հօն կը կենար :
 55 Եւ Հրէից զատիկը մօտ էր , ու
 ան տեղէն շատ մարդիկ զատկէն ա-
 ռաջ Երուսաղէմ ելան , որ ինք-
 56 զինքնին մարբնն . Եւ կը փնտռէին
 Յիսուսը , ու տաճարին մէջ կեցած
 ատեննին իրարու կ'ըսէին . Չեզի
 Ի՞նչպէս կ'երեւայ , թէ սա ասիս
 բնաւ պիտի չգայ : Իսկ քահանա-
 յապետները ու փարիսեցիները պա-
 տուէր տուէր էին , որ եթէ մէկը
 գիտնայ անոր ո՞ւր տեղ ըլլալը՝ ի-
 մացընէ , որ անիկայ բռնեն :

ԳԼ . ԺԻ

1 Իսկ Յիսուս զատկէն վեց օր առաջ
 Իեթանիա եկաւ , ուր էր Ղա-
 զարոս՝ մեռեալը , որն որ Յիսուս
 2 մեռելներէն յարուց : Եւ հօն ա-
 նոր ընթրիք մը ըրին . ու Մարթա
 սպասաւորութիւն կ'ընէր , և Ղա-
 զարոս անոր հետ սեղան նստողնե-

րուն մէկն էր : Իսկ Մարիամ մէկ 3
 լիտը նարդոսի պատուական մեծա-
 գին եղ անկելով , Յիսուսի ոտ-
 քերը օծեց , ու իր մազերովը անոր
 ոտքերը սրբեց . և տունը եղին
 անուշահոտութեամբը լեցուեցաւ .
 4 Եւ ատենը աշակերտներուն մէկը
 Իսկարիոփտացի Սիմոնեան Յու-
 դան՝ որ զանիկայ պիտի մտանէր ,
 ըսաւ . Ինչո՞ւ համար ատ եղը չը-
 5 ծախուեցաւ իրեք հարիւր դահեկա-
 նի , որ աղքատներուն տրուէր : Ես
 6 ըսաւ , չէ՛ թէ աղքատներուն հա-
 մար իր հոգն էր , հապա որ գող
 էր , ու դանձանակը ինքը կը պա-
 5 հէր , և ինչ որ ձգուէր՝ ինքը կը
 կրէր : Իսկ Յիսուս ըսաւ . (Թող
 7 տուէր ատոր . ատ բանը իմ պա-
 տանքուելու օրուանը համար պա-
 8 հեց : Ասան զի աղքատները ամեն
 ատեն ձեր հետը ունիք , բայց զիս
 ամէն ատեն չունիք :
 9 Ուստի Հրէաներէն շատ ժողո-
 վուրդ անոր հօն ըլլալը իմացան .
 ու եկան , չէ՛ թէ մինակ Յիսուսի
 համար , հապա որ Ղազարոսն ալ
 տեսնեն , որն որ մեռելներէն յա-
 10 րուց : Իսկ քահանայապետները
 խորհուրդ ըրին՝ որ Ղազարոսն ալ
 մեռցընեն . Ինչու որ Հրէաներէն
 11 շատերը անոր պատճառովը կ'եր-
 թային ու կը հաւատային Յիսու-
 սին :
 12 Հետեւալ օրը շատ ժողովուրդ՝
 որ տօնին եկած էին , երբոր լսեցին
 թէ Յիսուս Երուսաղէմ կու գայ ,
 13 Երմաւելնիի ոտեր առին , ու ե-
 լան զանիկայ դիմաւորելու , և կ'ա-
 զաղակէին . Ովսաննա՛ օրջեալ է
 Խորայէլի թագաւորը՝ որ Տերոջը
 անուճովը կու գայ : Եւ Յիսուս
 14 աւանակ մը գտնելով՝ անոր վրայ
 նստաւ , ինչպէս որ գրուած է .
 15 Մի՛ վախճար ո՞վ Միծնի աղջիկ .
 ահա քու (Թագաւորը կու գայ իշու-
 16 աւանակի վրայ նստած : Եւ անոր
 աշակերտները առաջ չիմացան սա
 բաները . բայց երբոր Յիսուս փա-
 րաւորուեցաւ , ան ատենը միտքեր-
 նին բերին , թէ սա բաները անոր
 համար գրուած էր , և թէ իրենք սա

17 բաները ըրին անոր : Եւ իր հետը
 եղող ժողովուրդը վկայութիւն կու
 տար , թէ Ղազարոսը գերեզմանէն
 դուրս կանչեց , ու մեռելներէն յա-
 18 րուց զանիկայ : Եսոր համար ալ
 ժողովուրդը զանիկայ դիմաւորեց .
 վասն զի լսեցին թէ անիկայ սա
 19 հրաշքը ըրած էր : Իսկ փարիսե-
 ցիները իրարու կ'ըսէին . Ար տես-
 նէ՞ք որ օգուտ մը չէք կրնաք ընել .
 ահա քուրդ աշխարհ անոր ետեւէն
 գնաց :
 20 Եւ հօն քանի մը Յոյներ կային
 տօնին երկրպագութիւն ընելու ել-
 21 լողներուն մէջ : Եսոնք Փիլիպպոս
 սին եկան , որ ինքը Վալիլէայի
 Իեթսայիդայէն էր , և կ'աղաչէին
 անոր՝ ու կ'ըսէին . Տէր՝ կ'ուզենք
 22 Յիսուսը տեսնել : Փիլիպպոս ե-
 կաւ՝ ու Ենդրէասն ըսաւ . և նո-
 րէն Ենդրէաս ու Փիլիպպոս Զիպի-
 23 Յիսուսին ըսին : Յիսուս ալ պա-
 տասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ .
 24 Ժամանակը հասաւ , որ փառաւո-
 ճարիստ կ'ըսեմ ձեզի . (Թե որ
 ցորենին հատը հողին մէջ իյնալով
 25 չմեռնի , Ինքը մինակ կը մնայ .
 հապա թէ որ մեռնի , շատ ար-
 դիւնք կը բերէ : Եւ որ իր անձը
 կը սիրէ , պիտի կորսընցընէ զանի-
 կայ . և ան որ իր անձը սա աշ-
 խարհիս մէջ կ'ատէ , յաւիտենա-
 կան կենաց համար պիտի պահէ զա-
 26 նիկայ : (Թե որ մէկը ինծի կը
 ծառայէ , թող իմ ետեւէս գայ .
 ու ես ո՞ւր որ եմ , իմ ծառաս ալ
 հօն պիտի ըլլայ . թէ որ մէկը ին-
 27 տուէ զանիկայ : Հիմա իմ հողիս
 խոտված է . և ի՞նչ ըսեմ , թէ
 28 Հոյր՝ զիս ազատէ՛ սա ժամէն .
 բայց ես ատոր համար եկայ սա ժա-
 մին : Հոյր՝ փառաւորէ՛ քու ա-
 նունդ . ան ատենը ձայն մը եկաւ
 երկինքէն . փառաւորեցի ալ , ու
 29 նորէն պիտի փառաւորեմ : Եւ
 ժողովուրդը որ կայներ էր ու կը
 ըսէր , կ'ըսէին՝ Որոտում կ'ըլլայ .
 30 սեցաւ իրեն հետ : Յիսուս պա-

տասխան տուաւ ու ըսաւ . Ես ձայ-
 նը ինծի համար չեկաւ , հապա
 31 ձեզի համար : Հիմա է սա աշ-
 խարհիս դատաստանը , հիմա սա
 աշխարհիս իշխանը դուրս պիտի
 32 ձգուի : Ես ալ երբոր երկրէն
 բարձրանամ , ամենն ալ ինծի պի-
 տի քաշեմ : Ես բանս կը զրուցեմ՝
 33 իմացընելով թէ ինչ կերպ մահով
 պիտի մեռնեմ : Ժողովուրդը ա-
 34 նոր պատասխանեց . Մենք օրէնքէն
 լսեցինք՝ որ Վերիստոսը յաւիտեան
 կը մնայ , և դուն ինտո՞ր կ'ըսես
 թէ պէտք է Որդին մարդոյ բարձ-
 րանայ . ո՞վ է ատ Որդին մարդոյ :
 35 Եւ Յիսուս անոնց ըսաւ . Քիչ
 մը ատեն ալ լոյսը ձեր հետն է .
 քանի որ լոյսը ունիք՝ քալեցէ՛ք ,
 որ չըլլայ թէ մութը ձեր վրայ հաս-
 նի . ինչու որ խաւարի մէջ քալողը
 36 չգիտեր թէ ո՞ւր կ'երթայ : Քանի
 որ լոյսը ունիք , հաւատացէ՛ք ան
 լոյսին՝ որ լուսոյ որդիք ըլլաք .
 Յիսուս սա բաները զրուցեց , ու
 գնաց պահուեցաւ անոնցմէ :
 37 Եւ թէպէտ այնքան հրաշքներ
 ըրած էր անոնց առջևը , բայց ա-
 նոնք չէին հաւատար իրեն . Որ
 38 կատարուի Եսայի մարգարէին խօս-
 քը , որ ըսաւ . Տէր՝ ո՞վ հաւա-
 տաց մեր քո՞ւս լուրին , ու Տերոջը
 բազուկը որո՞ւ յայտնուեցաւ : Ե-
 39 նոր համար չէին կրնար հաւատալ ,
 որ դարձեալ կ'ըսէ Եսայի . Ենոնց
 40 աչքերը կուրցուց , և անոնց սիր-
 տերը թմրեցուց , որ չըլլայ թէ
 աչքովնին տեսնեն , ու սրտովնին
 իմանան , և դարձի դան , ու ես
 անոնք բժշկեմ : Ես ի՞նչու ըսաւ
 41 Եսայի՝ երբոր տեսաւ անոր փառ-
 քը , ու խօսեցաւ անոր վրայով :
 Եստու ամենայնիւ իշխաններէն ալ
 42 շատերը իրեն հաւատացին . բայց
 փարիսեցիներուն համար զանիկայ
 չէին դաւաներ , որ ժողովարանէն
 43 դուրս չձգուին . Ինչու որ մարդոց
 փառքը Եստուծոյ փառքէն աւելի
 սիրեցին :
 Իսկ Յիսուս կ'աղաղակէր ու կ'ը-
 44 սէր . Եւ որ ինծի կը հաւատայ՝
 ինծի չհաւատար , հապա զիս իրը-

45 կողմն . Եւ ան որ զիս կը տեսնէ ,
 46 զիս խրկողը կը տեսնէ : Եւ լոյս
 եկայ աշխարհ , որ ամեն ծով որ
 ինծի հաւատայ , խաւարի մէջ
 47 շինայ : Եւ թէ որ մէկը իմ խոս-
 քերս լսէ՝ ու չհաւատայ , ես անիկայ
 չեմ դատեր . քանզի ես չեկայ որ
 աշխարհը դատեմ , հապա որ աշ-
 48 խարհը փրկեմ : Եւ որ զիս կ'ա-
 նարդէ , և իմ խօսքերս չընդունիր ,
 կայ մէկը որ զանիկայ կը դատէ .
 ան խօսքը որ ես խօսեցայ , ան պի-
 տի դատէ զանիկայ վերջին օրը :
 49 Ինչու որ ես ինքիբնէս չխօսեցայ .
 հապա չայրը՝ որ զիս խրկեց , ին-
 քը ինծի պատուիրեց ինչ որ պիտի
 ըսեմ՝ և ինչ որ պիտի խօսիմ :
 50 Եւ զիտեմ՝ որ անոր պատուիրածը
 յախտենական կեանք է . ուստի
 ինչ որ ես կը խօսիմ , ինտոր որ
 չայրը ինծի ըսաւ , անանկ կը
 խօսիմ :

ԳՂ . ԺԳ

1 Օտակի տօնէն առաջ՝ Յիսուս
 գիտնալով թէ իր ժամանակը
 հասեր է որ աս աշխարհէս ելլէ
 չօրը քովը , սիրելով իրենները
 որ աշխարհի մէջ էին , մինչև վերջն
 ալ սիրեց զանոնք :
 2 Եւ ընթրիքը որ կ'ըլլար , (Սա-
 տանան արդէն Իսկարիօզտացի Սի-
 մոնեան Յուդային սրտին մէջը դրեր
 էր , որ զանիկայ մատնէ .) Յիսուս
 գիտնալով թէ չայրը ամեն բան
 իր ձեռքը տուաւ , և թէ ինքը Ես-
 տուծմէ ելաւ՝ ու Եստուծոյ քովը
 4 կ'երթայ , ինթրիքէն ելաւ , և
 հանդերձները մէկտէր դրաւ , ու
 զինչակ մը առնելով մէջքը փաթ-
 5 թեց : Ետքը կոնքին մէջ ջուր
 լեցուց , ու սկսաւ աշակերտներուն
 ոտքերը լուալ , և ան իր փաթ-
 6 թուած զինջակովը սրբել : Ուս-
 տի եկաւ Սիմոն Պետրոսին . ան
 ալ ըսաւ անոր . Տէր՝ դո՛ւն իմ
 7 ոտքերս պիտի լուաս : Յիսուս
 պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր .
 Եւ ինչ որ կ'ընեմ՝ դուն հիմա չես
 իմանար , հապա ետքը պիտի իմա-
 8 նաս : Պետրոս ըսաւ անոր . Ի՞նչ

նա . դուն իմ ոտքերս պիտի չը-
 լուաս . պատասխան տուաւ անոր
 Յիսուս . Ի՞նչ որ քեզ չըլլամ ,
 դուն ինծի հետ բաժին չունիս :
 Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոր . Տէր՝
 9 չէ՛ թէ մինակ ոտքերս , հապա նաեւ
 ձեռքերս ու գլուխս : Յիսուս ը-
 10 սաւ անոր . Եւ ապա ինչ որ աս
 լուալէն՝ ի դատ ուրիշ բան պէտք
 չէ , այլ բոլորովին մարուր է . և
 դուք մարուր էք , բայց չէ՛ թէ
 ամենքդ : Այսին զի գիտէր զա-
 11 նիկայ որ զինքը պիտի մատնէր .
 անոր համար ըսաւ՝ Չէ՛ թէ ամենքդ
 ալ մարուր էք : Ու երբոր անոնց
 12 ոտքերը լուաց , և իր հանդերձները
 առնելով՝ նորէն սեղան նստաւ , ը-
 սաւ անոնց . Գիտէ՞ք ինչ ըրի ձե-
 13 զի : Դուք զիս Արդապետ ու
 Տէր կը կոչէք , և աղէկ կ'ըսէք .
 ինչու որ այնպէս եմ : Կայա թէ
 14 որ ես Տէրս ու փորձապետս ձեր
 ոտքերը լուացի , պէտք է որ դուք
 ալ իրարու ոտքերը լուաց : Այսին
 15 զի ձեզի մէկ օրինակ մը տուի , որ
 ինտոր ես ձեզի ըրի՝ դուք ալ ընէք :
 16 Նշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի .
 Կառան իր տիրոջմէն մեծ չէ , ո՛չ
 ալ խրկուածը զինքը խրկողէն մեծ
 է : Եթէ դուք աս բաները գի-
 17 տէք , երանելի էք՝ թէ որ ասոնք
 կատարէք : Չէ՛ թէ ձեր ամենուն
 18 համար կ'ըսեմ . Կան զի ես կը
 ճանչնամ անոնք որ ես ընտրեցի ,
 հապա որ ան գրուածը կատարուի՝
 թէ Ես որ իմ հետս հաց կ'ուտեր ,
 ինծի դէմ կրունկ վերցուց : Կի-
 19 մակուրնէ կ'ըսեմ ձեզի՝ քանի որ չէ
 եղեր , որ երբոր ըլլայ՝ հաւատար
 թէ ես ան եմ : Նշմարիտ ճշմա-
 20 րիտ կ'ըսեմ ձեզի . Ո՛վ որ կ'ըն-
 դունի անիկայ որ ես կը խրկեմ ,
 զիս կ'ընդունի . և ո՛վ որ զիս կ'ըն-
 դունի , զիս խրկողը կ'ընդունի :
 Յիսուս երբոր աս ըսաւ , իր հո-
 21 գիին մէջ խռովեցաւ , և վկայեց ը-
 սելով . Նշմարիտ ճշմարիտ կ'ը-
 սեմ ձեզի , որ ձեզմէ մէկը զիս պի-
 տի մատնէ : Ուստի աշակերտները
 22 տարակուսած իրարու կը նայէին ,
 թէ ո՞րու համար կը զրուցէ : Ու 23

աշակերտներէն մէկը կար Յիսուսին
 քովը նստած , որն որ Յիսուս կը
 24 սիրէր : Եւ Սիմոն Պետրոս անոր
 աչք կ'ընէր հարցընելու՝ թէ ո՞վ
 պիտի ըլլայ անիկայ՝ որուն համար
 25 կը զրուցէ : Եւ ալ Յիսուսին
 կուրծքին վրայ ինչալով՝ ըսաւ ա-
 26 նոր . Տէր՝ ո՞վ է ան : Յիսուս
 պատասխան տուաւ . Ենիկայ է՝
 որուն որ պատառը կը թրջեմ ու
 կու տամ . և թրջելով պատառը
 Իսկարիօզտացի Սիմոնեան Յուդա-
 27 յին տուաւ : Ու պատառէն ետքը
 Սատանան անոր ներսը մտաւ :
 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Ինչ որ
 28 պիտի ընես , շուտով ըրէ : Բայց
 աս բանը սեղան նստողներէն մէկը
 չհասկըցաւ , թէ ինչու համար ը-
 29 սաւ անոր : Այսին զի ըմանք կը
 խորհէին թէ՛ որովհետեւ զանձա-
 նակը Յուդան կը պահէր , Յի-
 սուս անոր կ'ըսէր . Կախու՛ւ առ
 ինչ որ մեզի աս տօնիս պէտք է ,
 կամ թէ՛ որ աղքատներուն բան մը
 30 տայ : Ենիկայ ալ պատառը ա-
 ռածին պէս՝ շուտ մը դուրս ելաւ ,
 ու գիշեր էր :
 31 Ու երբոր անիկայ դուրս ելաւ ,
 Յիսուս ըսաւ . Կիմա փառաւո-
 րո՛ւեցաւ Որդին մարդոյ , ու Ես-
 տուած փառաւորուեցաւ անով .
 32 թէ որ Եստուած անով փառա-
 ւորուեցաւ , Եստուած ալ անիկայ
 իր անձովը պիտի փառաւորէ , և
 շուտով պիտի փառաւորէ անիկայ :
 33 Ո՛րդեակք՝ քիչ մը ատեն ալ
 ձեզի հետ եմ . զիս պիտի փնտռէք .
 և ինչպէս որ շրէաներուն ըսի՝
 թէ Ո՛ւր որ ես կ'երթամ , դուք
 չէք կրնար գալ , հիմա ձեզի ալ
 34 կ'ըսեմ : Ետոր պատուիրան մը
 կու տամ ձեզի՝ որ մէկզմէկ սիրէք ,
 ինտոր որ ես ձեզ սիրեցի , որ դուք
 35 ալ մէկզմէկ սիրէք : Ետով ա-
 մենք պիտի գիտնան՝ թէ իմ աշա-
 կերտներս էք , թէ որ իրարու վրայ
 36 սէր ունենայք : Սիմոն Պետրոս
 ըսաւ անոր . Տէր՝ ո՞ւր կ'երթաս .
 Յիսուս պատասխան տուաւ անոր .
 Ո՛ւր որ ես կ'երթամ , դուն հիմա
 չես կրնար իմ ետեւս գալ , բայց

ետքը պիտի դաս իմ ետեւս :
 Պետրոս ըսաւ անոր . Տէր՝ ինչո՞ւ 37
 հիմա չեմ կրնար քու ետեւէդ գալ .
 ես իմ կեանքս ալ քեզի համար պի-
 տի դնեմ : Յիսուս պատասխան 38
 տուաւ անոր . Ի՛նչ կեանքդ պիտի
 դնես ինծի համար . ճշմարիտ ճըշ-
 մարիտ կ'ըսեմ՝ քեզի , Կալ պիտի
 չխօսի մինչև որ դուն իրեք անգամ
 զիս ուրանաս :

ԳՂ . ԺԳ

Սիրտերնիդ շխտովի . Եստուծոյ 1
 հաւատացէք , ինծի ալ հա- 2
 ւատացէք : Իմ չօրս տունը շատ 3
 բնակարաններ կան . ապա թէ ոչ՝
 ես ձեզի պիտի ըսէի . Կիմա կ'եր- 4
 թամ ու ձեզի տեղ կը պատրաստ-
 տեմ : Եւ թէ որ երթամ ու 3
 ձեզի տեղ պատրաստեմ , նորէն
 կու դամ՝ և ձեզ քովս կ'առնեմ .
 որպէս զի ո՛ւր որ ես եմ՝ դուք ալ 4
 հնա ըլլաք : Եւ ո՛ւր որ ես կ'եր-
 թամ՝ զիտէք , ու ճամբան ալ 4
 զիտէք :
 Թո՛ւմիմս ըսաւ անոր . Տէր՝ չեմք 5
 զիտեր ո՛ւր կ'երթաս , և ի՞նչպէս 6
 կրնանք ճամբան գիտնալ : Յի- 6
 սուս ըսաւ անոր . Ես եմ ճամբան
 ու ճշմարտութիւնը ու կեանքը .
 մէկը չօրը քով չգար , և թէ ոչ 7
 ինձմով : Թէ որ զիս ճանչնայիք՝ 7
 իմ չայրս ալ կը ճանչնայիք , և
 ասկէ ետե կը ճանչնայք անիկայ՝ ու
 տեսաք անիկայ :
 Փիլիպպոս ըսաւ անոր . Տէր՝ 8
 չայրը ձեզի ցուցու՛ր , ու հերթէ 8
 մեզի : Ըսաւ անոր Յիսուս . Ես- 9
 քան ժամանակ ձեզի հետ եմ , և
 զիս ճանչնա՛ր Փիլիպպոս . ան որ
 զիս տեսաւ՝ չայրը տեսաւ , և դուն 10
 ինտոր կ'ըսես՝ թէ չայրը ձեզի
 ցուցու՛ր : Չէ՛ս հաւատար , թէ 10
 ես չօրը մէջն եմ , ու չայրը իմ
 մէջն է . ան խօսքերը որ ես ձեզի
 կը խօսիմ , չէ՛ թէ ինքիբնէս կը 11
 խօսիմ , հապա չայրը որ իմ մէջն
 բնակած է , անիկայ կը գործէ ան
 գործքերը : Կալ ապացիք ինծի , 11
 թէ ես չօրը մէջն եմ ու չայրը
 իմ մէջն է . Եպա թէ ոչ՝ գոնէ 12

գործքերուն համար ինծի հաւատացեալք : Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ ան որ ինծի կը հաւատայ, ան գործքերը որ ես կը գործեմ, ինքն ալ պիտի գործէ, և անոնցմէ աւելի մեծ գործքեր պիտի գործէ : Ինչու որ ես չօրս քովը կ'երթամ : Այլ իմ անուանով ինչ որ խնդրէք, պիտի կատարեմ անիկայ, որ չայրը Արդիօղջ փառաւորուի : Թէ որ իմ անուանով բան մը խնդրէք, անիկայ պիտի կատարեմ : Թէ որ զիս կը սիրէք, իմ պատուիրաններս պահեցէք : Այս ալ չօրը պիտի ազաւնեմ, և ուրիշ Միտիթարիէ մը պիտի տայ ձեզի, որ յաւիտեան ձեզի հետ բնակի : Ճշմարտութեան չօրին, որ աս աշխարհս անիկայ չկրնար ընդունիլ : Ինչու որ շտեմներ անիկայ, ու չճանչնար անիկայ : Բայց դուք կը ճանչնար անիկայ, ինչու որ ձեր քովը կը բնակի, և ձեր հետը պիտի ըլլայ : Չեզ որք չեմ թողուր, կու գամ ձեզի : Բիշ մը ատենէն ետե՛ ալ աշխարհս զիս շտեմներ, բայց դուք պիտի տեսնէք զիս, ինչու որ ես կենդանի եմ, և դուք կենդանի պիտի ըլլաք : Ան որք պիտի գիտնաք թէ ես իմ չօրս մէջն եմ, և դուք իմ մէջս, ես ալ ձեր մէջը : Ան որ իմ պատուէրներս կը բռնէ ու կը պահէ անոնք, անիկայ է զիս սիրողը : և ան որ զիս կը սիրէ՛ իմ չօրմէս պիտի սիրուի : ու ես անիկայ պիտի սիրեմ, և ինքզինքս անոր պիտի յայտնեմ :

22 Ըսաւ անոր Յուդայ, (ո՛չ Իսկարիօղտացին) Տէ՛ր՝ ինչպէս կ'ըլլայ որ դուն ինքզինքդ մեզի պիտի յայտնես, և չէ՛ թէ աշխարհին :

23 Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր : Թէ որ մէկը զիս կը սիրէ՛ իմ խօսքս պիտի պահէ, ու իմ չայրս անիկայ պիտի սիրէ : և անոր պիտի գանք, ու անոր քովը

24 օթեալան պիտի ընենք : Ան որ զիս շիրեր, իմ խօսքերս չպահէր, ու ան խօսքը որ կը ըսէ՛ք իմն չէ, և հապա չօրը՝ որ զիս խրկեց : Աս

բաները ձեզի խօսեցայ՝ քանի որ ձեր քովն եմ : Բայց Միտիթարիէ՛ 26 Սուրբ չօրին՝ որ չայրը իմ անուանով պիտի խրկէ, անիկայ ձեզի բոլորը պիտի սորվեցընէ, և ինչ որ ձեզի ըսի՝ միտքերնիդ պիտի բերէ : Խաղաղութիւն կը թողում ձեզի, իմ խաղաղութիւնս կու տամ ձեզի : չէ՛ թէ ինչպէս որ աշխարհս կու տայ՝ ես ձեզի կու տամ : սիրտերնիդ չխռովի, ու չխախտայ : Ասեցիք որ ես ըսի ձեզի, թէ Միտիթամ ու ձեզի կու գամ : Թէ որ զիս սիրէիք, պիտի ուրախանայիք, թէ ես չօրը քով կ'երթամ : Ինչու որ իմ չայրս ինծմէ մեծ է : Այլ հիմակուց դեռ չեղած ըսի ձեզի, որ երբոր ըլլայ՝ հաւատար : Այլ ձեր հետը շատ պիտի շխտեմ : Ինչու որ աս աշխարհիս իշխանը կու գայ, և իմ վրաս բան մը չունի : Միայն թէ աշխարհս գիտնայ որ ես չայրը կը սիրեմ, ու ինչպէս որ չայրը ինծի պատուիրեց, անանկ կ'ընեմ : ելէք ասկէ երթանք :

ԳՂ . ԺԵ

Աս եմ ճշմարիտ որթը, և իմ չայրս մշակն է : Ըմէն ճիւղ որ իմ վրաս է ու պտուղ չբերեր, կը կտրէ զանիկայ : և ամէնը որ պտուղ կը բերէ, կը մաքրէ զանիկայ, որ ալ աւելի պտուղ բերէ : Դուք հիմակուց ընէ մարութեք ան խօսքով՝ որ ձեզի խօսեր եմ : Իմ մէջս կեցէք՝ ու ես ձեր մէջը : Ինչպէս որ ճիւղը չկրնար ինքիմէն պտուղ բերել, թէ որ որթին վրայ հաստատուած չըլլայ, նոյնպէս ալ դուք չէ՛ կրնար, թէ որ իմ վրաս հաստատուած չըլլաք : Աս որթն եմ՝ ու դուք ճիւղերն է՛ք : ան որ իմ վրաս հաստատուած է և ես անոր վրայ, անիկայ շատ պտուղ կը բերէ : Ինչու որ առանց ինծի բան մը չէք կրնար ընել : Թէ որ մէկը իմ վրաս հաստատուած չէ, անիկայ ճիւղի մը պէս դուրս ձգուած ու չորցած է : և կը ժողովն զանոնք, ու կրակը կը նետեն, ու կ'այրին : Թէ որ դուք իմ մէջս կենաք՝ և իմ

26
27
28
29
30
31
1
2
3
4
5
6
7

խօսքերս ալ ձեր մէջը կենան, ինչ որ ուզէք՝ պիտի խնդրէք, ու պիտի ըլլայ ձեզի : Ասով իմ չայրս փառաւորուեցաւ, որ դուք շատ պտուղ բերէք, ու իմ աշակերտներս ըլլաք :

9 Ինտոր որ չայրը զիս սիրեց, ես ալ ձեզ սիրեցի : Իմ սիրոյս մէջ հաստատուեցէք : Թէ որ իմ պատուէրներս պահէք, իմ սիրոյս մէջ պիտի կենաք : Ինտոր որ ես իմ չօրս պատուէրները պահեցի, և անոր սիրոյն մէջը կեցեր եմ : Աս բաները ձեզի խօսեցայ, որ իմ ուրախութիւնս ձեր մէջը մնայ, ու ձեր ուրախութիւնը ըման ըլլայ : Աս է իմ պատուէրս՝ որ մէկզմէկ սիրէք, ինտոր որ ես ձեզ սիրեցի : Ասկէ աւելի մեծ սէր մէկը չկրնար ունենալ, որ մէկը իր կեանքը բարեկամներուն համար դնէ : Դուք իմ բարեկամներս էք, թէ որ ընելու ըլլաք ինչ որ ես ձեզի կը պատուիրեմ : Ասկէ ետքը ձեզ ծառայ չեմ անուաներ, ինչու որ ծառան չգիտեր իր տէրը ինչ կ'ընէ : Հապա ես ձեզ բարեկամ անուանեցի, ինչու որ ան ամէն բաները որ իմ չօրմէս ընցի՝ ձեզի իմացուցի :

16 Չէ՛ թէ դուք զիս ընտրեցիք, հապա ես ձեզ ընտրեցի, ու դրի ձեզ, որ դուք երթաք՝ և պտուղ բերէք, ու ձեր պտուղը մնայ : որպէս զի իմ անուանով ինչ որ չօրմէն խնդրէք, ձեզի տայ : Աս կը պատուիրեմ ձեզի որ մէկզմէկ սիրէք :

18 Թէ որ աշխարհ ձեզ կ'ատէ, գիտցէք որ ձեզմէ առաջ զիս ատեց : Թէ որ աշխարհէս եղած ըլլայիք, աշխարհ իրենները կը սիրէր : Բայց որովհետեւ աշխարհէ չէք՝ հապա ես ձեզ աշխարհէն ընտրեցի, անոր համար աշխարհ ձեզ կ'ատէ : Միտքերնիդ բերէք ան խօսքը որ ձեզի ըսի, թէ Ծառան իր տիրոջմէն մեծ չէ : Թէ որ զիս հալածեցին, ձեզ ալ պիտի հալածեն : Թէ որ իմ խօսքս պահեցին, ձերն ալ պիտի պահեն : Բայց աս ամէն բաները պիտի ընեն ձեզի իմ անուանս համար, ինչու որ չճանչնան անիկայ

որ զիս խրկեց : Թէ որ ես եկած և անոնց խօսած չըլլայի, անոնք մեզք չէին ունենար : Բայց հիմա իրենց մեզքին պատճառանք մը չունին : Ան որ զիս կ'ատէ, իմ չայրս ալ կ'ատէ : Թէ որ ան գործքերը իրենց մէջը ըրած չըլլայի, որոնք ուրիշ մէկը չէ ըրած, անոնք մեզք չէին ունենար : Բայց հիմա տեսան, ու ատեցին՝ զիս ալ իմ չայրս ալ : Սակայն աս էլ աս որ կատարուի ան խօսքը՝ որ իրենց օրինացը մէջ գրուած է, թէ Օուր տեղը զիս ատեցին : Բայց երբոր Միտիթարիէ չգայ՝ որ ես չօրմէն ձեզի պիտի խրկեմ, ան ճշմարտութեան չօրին՝ որ չօրմէն կ'ելէ, անիկայ ինծի համար պիտի վկայէ : Այլ դուք ալ կը վկայէք, ինչու որ սկիզբէն ի վեր իմ հետս էք :

ԳՂ . ԺԶ

Աս բաները ձեզի խօսեցայ որ չգայթակղէք : Իրենց ժողովարաններէն դուրս պիտի ձգեն ձեզ : ու ժամանակ ալ պիտի գայ՝ որ ամէն ո՛վ որ ձեզ սպաննէ, անանկ պիտի սեպէ թէ Աստուծոյ պաշտօն կը մատուցանէ : Այլ աս բաները չե՛ղէ պիտի ընեն՝ անոր համար որ ո՛չ չայրը ճանչցան ո՛չ ալ զիս : Բայց աս բաները ձեզի խօսեցայ, որ երբ ժամանակը գայ՝ միտքերնիդ բերէք թէ ես ըսի ձեզի : և աս բաները սկիզբէն չըսի ձեզի, ինչու որ ես հետեւինիդ էի :

Սակայն հիմա ես կ'երթամ զիս խրկողն քովը, և ձեզմէ մէկն ալ չհարցընէր ինծի՝ թէ Ո՛ւր կ'երթաս : Բայց որովհետեւ աս բաները ձեզի խօսեցայ, ձեր սիրտերը տրամութիւնով լեցաւ : Բայց ես ճշմարիտը կ'ըսեմ՝ ձեզի : աղէկ է ձեզի թէ որ ես երթամ : քանզի թէ որ ես չերթամ, Միտիթարիէ ձեզի չգար : Հապա թէ որ երթամ, անիկայ ձեզի կը խրկեմ : Այլ ինքը երբոր գայ՝ աշխարհը պիտի յանդիմանէ մեզքի համար, և արդարութեան համար, ու դատաստանի համար : Մեզքի համար՝ որ

22
23
24
25
26
27
1
2
3
4
5
6
7
8
9

10 Ինձի չին հաւատար . Երդարու-
 թեան համար՝ որ ես իմ շօրս քով
 կ'երթամ , և ալ զիս չէք տեսներ .

11 Եւ դատատանի համար՝ որ աս աշ-
 խարհիս իշխանը դատապարտուած
 է : Չեղի տակաւին շատ բաներ
 ունիմ ըսելու , բայց հիմա չէք կր-
 12 նար տանիլ : Իսկ երբոր ինքը՝
 ճշմարտութեան շողին զայ , ամէն
 ճշմարտութեան պիտի առաջնորդէ
 ձեզի . ինչու որ չէ թէ ինքիրմէն
 պիտի խօսի , հապա ինչ որ լսէ՝
 ան պիտի խօսի , ու գալիքները ձե-
 14 զի պիտի պատմէ : Անիկայ զիս
 պիտի փնտաւորէ , ինչու որ իմնէս
 15 պիտի առնէ՝ ու ձեզի պատմէ : Ան
 ամէն բաները որ շայրը ունի ,
 իմն է . անոր համար ձեզի ըսի՝ թէ
 իմնէս պիտի առնէ , ու ձեզի պատ-
 16 մէ : Վիչ մը ասիւնէն՝ ալ զիս
 պիտի շտեմնէք , և դարձեալ քիչ
 մը ասիւնէն զիս պիտի տեսնէք ,
 քանզի ես շօրը կ'երթամ :

17 Ետոր համար աշակերտներէն ո՛ման
 իրարու կ'ըսէին . Ինչ է աս որ
 մեզի կ'ըսէ՝ թէ Վիչ մը ասիւնէն՝
 ալ զիս պիտի շտեմնէք , և դար-
 18 ձեալ քիչ մը ասիւնէն զիս պիտի
 տեսնէք . և Վանգի ես շօրը
 կ'երթամ : Աւ կ'ըսէին . Ինչ
 պիտի ըլլայ ան Վիչ մըն ալը՝ որ
 կ'ըսէ . չենք գիտեր ինչ կը զե-
 19 րուցէ : Իսկ Յիսուս գիտեալով
 որ կ'ուզեն իրեն հարցընել , ըսաւ
 անոնց . Ետոր համար իրարու կը
 հարցընէք , որ ըսի թէ Վիչ մը
 ասիւնէն՝ ալ զիս պիտի շտեմնէք ,
 և դարձեալ քիչ մը ասիւնէն զիս
 20 պիտի տեսնէք : Ճշմարիտ ճշմա-
 րիտ կ'ըսեմ ձեզի , դուք պիտի լսք
 ու ողբար , բայց աշխարհս պիտի
 ուրախանայ . դուք պիտի տրամբք ,
 սակայն ձեր տրամուծիւնը ուրա-
 21 խութեան պիտի փոխուի : Անիկ
 մը երբոր ծնանելու վրայ է՝ տրամու-
 թիւն կ'ուսննայ , ինչու որ իր ժա-
 մը հասած է . բայց երբոր տղան
 ծնանի , ալ նեղութիւնը միտք չե-
 22 մարդ մը ծնաւ : Եւ յիշուի դուք
 հիմա տրամուծիւն ունիք . բայց ես

ձեզ նորէն պիտի տեսնեմ , և ձեր
 սիրտերը ուրախ պիտի ըլլան . ու
 ձեր ուրախութիւնը մէկը ձեզմէ
 պիտի չհանէ : Եւ ան օրը ինձի 23
 բան մը պիտի չհարցընէք : Ճշմա-
 րիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ
 իմ անունովս ինչ որ խնդրէք շօր-
 մէն , պիտի տայ ձեզի : Անչե 24
 հիմա իմ անունովս բան մը չե-
 խնդրեցիք . ինչորեցէ՛ք՝ ու պիտի
 առնէք , որ ձեր ուրախութիւնը
 ըման ըլլայ : Ես բաները առակ- 25
 ներով խօսեցայ ձեզի . Բայց ժա-
 մանակ պիտի զայ , որ ալ ձեզի
 առակներով պիտի խօսիմ . հա-
 պա յայտնապէս շօրը վրայով պի-
 տի պատմեմ ձեզի : Ան օրը իմ 26
 անունովս պիտի խնդրէք . և չեմ
 ըսեր ձեզի՝ թէ ես ձեզի համար պի-
 տի աղաչեմ շօրը . Ինչու որ ին- 27
 քը շայրը ձեզ կը սիրէ , փասն զի
 դուք զիս սիրեցիք՝ և հաւատացիք
 թէ ես Եստուծոյ ելայ : շօրմէն 28
 ելայ՝ ու աշխարհ եկայ . նորէն կը
 թողում աշխարհը՝ և շօրը կ'եր-
 թամ :

Ըսին անոր՝ իր աշակերտները . 29
 Եհն հիմա յայտնապէս կը խօսիս ,
 և առակ մըն ալ չես ըսեր : շի- 30
 մա իմացանք որ ամէն բանը գիտես
 և քան ինչ ալ պետք չէ որ մէկը քե-
 զի հարցընէ . ասով կը հաւատանք
 որ Եստուծոյ ելար : Յիսուս պա- 31
 տասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ .
 շիմա կը հաւատա՞ք . Եհն ժամա- 32
 նակ պիտի զայ , ու եկած ալ է ,
 որ ցիրուցան պիտի ըլլաք՝ ամէն մէ-
 կը իր տեղը , ու զիս մինակ պիտի
 թողուք . բայց ես մինակ չեմ , ին- 33
 չու որ շայրը իմ հետս է : Ես
 բաները ձեզի խօսեցայ , որ ինձմով
 խաղաղութիւն ունենայք . աշխարհի
 մէջ նեղութիւն պիտի ունենայք .
 բայց քաջասիրտ եղիք . ես աշխար-
 հին յաղթեցի :

ԳԼ . ԺԼ

Յիսուս երբոր ասոնք խօսեցաւ , 1
 իր աշակերտները դէպ 'ի երկինքը վեր-
 ցուց՝ ու ըսաւ . շայր՝ ժամանակը
 հասեր է , փառաւորէ՛քու Որդիդ ,

որ քու Որդիդ ալ քեզ փառա-
 2 ւորէ : Ինչպէս որ իրեն իշխանու-
 թիւն տուիր ամէն մարմնոյ վրայ ,
 որ յաւիտենական կեանք տայ ան
 3 ամենուն՝ որ իրեն տուիր : Եւ
 աս է յաւիտենական կեանքը , որ
 ճանչնան քեզ մի միայն ճշմարիտ
 Եստուծոյ , ու Յիսուս Վրիստո-
 4 սը՝ որն որ դուն խրկեցիր : Ես
 քեզ երկրիս վրայ փառաւորեցի .
 ան գործը որ ինձի տուիր ընելու՝
 5 ըմբոցուցի : Եւ հիմա ո՛վ շայր՝
 փառաւորէ՛ զիս քու քովս ան
 փառքովը՝ որ աշխարհի ըլլալէն ա-
 6 ռաջ քովս ունէի : Վաւ անունդ
 յայտնի ըրի ան մարդոցը՝ որոնք որ
 աշխարհէն ինձի տուիր . քուկդ
 էին , ու ինձի տուիր անոնք . և
 7 քու խօսքդ պահեցին : շիմա
 զիտցան՝ թէ ան ամէն բաները որ
 8 ինձի տուիր , քեզմէ են . Ինչու որ
 ան խօսքերը որ ինձի տուիր , ես
 անոնց տուի , անոնք ալ ընդունե-
 9 ցին , և ճշմարտութեամբ իմացան՝
 որ ես քեզմէ ելայ , ու հաւատացին՝
 10 թէ դուն խրկեցիր զիս : Ես ա-
 նոնց համար կ'աղաչեմ . չէ թէ
 աշխարհի համար կ'աղաչեմ , հա-
 պա անոնց համար՝ որոնք դուն ինձի
 տուիր , ինչու որ քուկդ են անոնք :
 11 Եւ ինչ որ իմն է , ան բոլորը
 քուկդ է , և ինչ որ քուկդ է , ան
 իմն է , ու ես անոնցմով փառա-
 12 ւորուած եմ : Եւ ես ալ աշխար-
 հի մէջ չեմ , բայց անոնք աշխարհի
 մէջ են , ու ես քեզի կու գամ .
 ով Սուրբ շայր՝ քու անունովդ
 պահէ անոնք որ դուն ինձի տուիր ,
 որպէս զի մէկ ըլլան , ինտոր որ
 13 մենք մէկ ենք : Վանի որ աշխար-
 հի մէջ անոնց հետ էի , ես կը պա-
 հէի անոնք քու անունովդ . որոնք
 որ դուն ինձի տուիր , ես պահեցի ,
 և անոնցմէ մէկը չկորսուեցաւ ,
 միայն թէ ան կորստեան որդին , որ
 14 գրուածը կատարուի : Եւ հիմա
 քեզի կու գամ , ու աշխարհի մէջ
 աս բաները կը խօսիմ , որ իմ ու-
 րախութիւնս իրենց անձերուն մէջ
 կատարեալ ունենան : Ես քու
 խօսքդ անոնց տուի , ու աշխարհս

անոնք ասեց . ինչու որ աշխարհէ
 չին , ինտոր որ ես աշխարհէ չեմ :
 Չեմ աղաչեմ՝ որ անոնք աշխարհէն 15
 վերցընես . հապա որ անոնք չարէն
 պահես : Անոնք աշխարհէ չեն , 16
 ինտոր որ ես աշխարհէ չեմ : Ար- 17
 բէ անոնք քու ճշմարտութիւնովդ .
 քու խօսքդ ճշմարտութիւն է :
 Ինչպէս որ դուն զիս աշխարհք խըր- 18
 կեցիր , ես ալ անոնք աշխարհք
 խրկեցի : Եւ անոնց համար ես 19
 իմ անձս կը սրբեմ , որ իրենք ալ
 ճշմարտութիւնով սրբուած ըլլան :
 Բայց չէ թէ մինակ անոնց համար 20
 կ'աղաչեմ , հապա անոնց խօսքովը
 բոլոր ինձի հաւատացողներուն հա-
 մար ալ . Որ ամէնն ալ մէկ ըլ- 21
 լան , ինտոր որ դուն ո՛վ շայր՝
 իմ մէջս , ու ես քու մէջդ , որ ա-
 նոնք ալ մեր մէջը մէկ ըլլան . որ- 22
 պէս զի աշխարհս հաւատայ՝ թէ
 դուն խրկեցիր զիս : Եւ ան փառ- 23
 քը որ դուն ինձի տուիր՝ ես անոնց
 տուի , որ մէկ ըլլան՝ ինչպէս որ
 մենք մէկ ենք . (Ես անոնց մէջ՝ և 24
 դուն իմ մէջս ,) որ իրենք կատա-
 րեալ ըլլան միութեան մէջ . ու
 աշխարհս գիտնայ թէ դուն խրկեցիր
 զիս , ու սիրեցիր անոնք՝ ինչպէս որ
 զիս սիրեցիր : Ո՛վ շայր՝ անոնք 25
 որ դուն ինձի տուիր , կ'ուզեմ որ
 ուր որ ես եմ , անոնք ալ իմ հետս
 ըլլան , որպէս զի տեսնեն իմ փառ-
 քը՝ որն որ ինձի տուիր . ինչու որ
 դուն զիս սիրեցիր աշխարհիս սկիզ- 26
 բէն առաջ : Ո՛վ արդար շայր՝
 աշխարհս քեզ ճանչցաւ , բայց ես
 քեզ ճանչցայ , և ասոնք ճանչցան
 թէ դուն զիս խրկեցիր : Եւ քու 26
 անունդ անոնց ճանչցուցի , ու պի-
 տի ճանչընեմ , որ ան սէրը որով
 դուն զիս սիրեցիր , անոնց մէջը ըլ-
 լայ , ու ես ալ անոնց մէջը :

ԳԼ . ԺԸ

Յիսուս աս բաները ըսելէն ետե՛ 1
 իր աշակերտներուն հետ մէկ-
 տեղ Աեդրոն հեղեղատին մէկալ
 կողմը ելաւ , ուր որ պարտեղ մը
 կար , որուն մէջը մտաւ ինքը ու իր
 աշակերտները : Եւ Յուդան ալ 2

որ զանիկայ պիտի մատնէր, զիտեր
ան տեղը. ինչու որ Յիսուս շատ
անգամ իր աշակերտներուն հետ
3 մէկտեղ հոն ժողովուած էր: Ուս-
տի Յուդան զնորոքելու գունդը՝
ու քահանայապետներէն և փարի-
սեցիներէն սպասաւորներ հետը առ-
նելով, ան տեղը եկաւ ջահերով
ու լապտերներով և զէնքերով:
4 Իսկ Յիսուս իր վրայ դալու բոլոր
բաները գիտնալով՝ ելաւ ու ըսաւ
5 անոնց. Ո՞վ կը փնտռէք: Պա-
տասխան տուին անոր. «Ազգայնե-
ցի՝ Յիսուսը. ըսաւ անոնց Յի-
սուս, Ես եմ. Յուդան ալ որ
զանիկայ կը մատնէր՝ անոնց հետ
6 կայներ էր: Ու երբոր ըսաւ թէ
Ես եմ, ևս ետ գացին՝ ու գետինը
7 ինկան: Եւ նորէն հարցուց ա-
նոնց. Ո՞վ կը փնտռէք. անոնք
ալ ըսին, «Ազգայնեցի Յիսուսը:
8 Յիսուս պատասխան տուաւ. Չե-
ղի ըսի թէ՛ Ես եմ. ուստի թէ որ
զիս կը փնտռէք, թող տուէք ա-
տոնք որ երթան: Որ կատարուի
ան խօսքը որ ինքը ըսեր էր՝ թէ
Մտնեք որ ինձի տուիր, անոնցմէ
10 մէկն ալ չկորսընցուցի: Են ատե-
նը Միմոն Պետրոս՝ որ սուր մը
ուներ, քաշեց անիկայ, ու քահա-
նայապետին ծառային զարնելով՝ ա-
նոր աջ ահանջը կտրեց հանեց. և
ան ծառային անունը Մաղքոս էր:
11 Իսկ Յիսուս ըսաւ Պետրոսին.
Սուրդ էր պատեանը դիր. ան դա-
ւաթը որ շայրը ինձի տուաւ,
պիտի չամե՞մ անիկայ:
12 Ուստի զնորոքելու գունդը ու
հազարապետը՝ և շրէից սպասա-
ւորները բռնեցին Յիսուսը, ու
13 կապեցին. Եւ առաջ զանիկայ Են-
նային տարին, քանզի ինքը ան
տարուան քահանայապետին Աս-
14 յափայցին աներն էր: Եւ սու
Ասյիափան էր, որ շրէից խրատ
տուաւ թէ Մղէկ է որ մէկ մարդ
մը կորսուի ժողովուրդին համար:
15 Ու Յիսուսին ետեւէն կ'երթային
Միմոն Պետրոս և ուրիշ աշակերտ
մը. և ան աշակերտը քահանայա-
պետին ծանուորը ըլլալով՝ Յիսու-

սին հետ քահանայապետին գաւթը
մտաւ: Բայց Պետրոս դուրսը դը- 16
րանը քովը կը կենար. ուստի ե-
լաւ միւս աշակերտը՝ որ քահանա-
յապետին ծանուորն էր, և ըսաւ
դոնապանին, ու ներս մտցուց
Պետրոսը: Են ատենը դոնապան 17
աղջիկը ըսաւ Պետրոսին. Միթէ
դո՞ւն ալ ան մարդուն աշակերտնե-
րէն ես. ան ալ ըսաւ, Չեմ:
Իսկ ծառայները ու սպասաւորները 18
հոն կայներ էին, և կրակ վառած
կը տաքնային, քանզի ցուրտ էր:
Պետրոս ալ անոնց հետ կայներ էր՝
ու կը տաքնար: Եւ քահանայա- 19
պետը Յիսուսին հարցուց՝ անոր
աշակերտներուն ու վարդապետու-
թեանը վրայով: Յիսուս պա- 20
տասխան տուաւ անոր. Ես աշ-
խարհին յայտնի խօսեցայ. ևս ա-
մէն ատեն ժողովարաններուն մէջ
ու տաճարին մէջ սորվեցուցի, ուր
որ բոլոր շրէաները կը ժողովուին,
ու ծածկարար բան մը չխօսեցայ:
Ինչո՞ւ ինձի կը հարցընես, լող- 21
ներուն հարցուր թէ ինչ խօսեցայ
իրենց. ահա ինչ որ խօսեցայ,
զիտեն իրենք: Երբոր աս ըսաւ, 22
սպասաւորներէն մէկը՝ որ հոն կայ-
ներ էր, Յիսուսին ապտակ մը
զարկաւ՝ ըսելով. Ետանկ պա-
տասխան կու տաս քահանայապե-
տին: Յիսուս անոր պատասխա- 23
նեց. Թե որ չար խօսեցայ, վկայե՛
լարին համար. հապա թէ որ բարի
խօսեցայ, ինչո՞ւ կը զարնես ինձի:
Եւ Եննա անիկայ կատած՝ Ասյիա- 24
փա քահանայապետին խրկեց: Մի-
մոն Պետրոսն ալ հոն կայներ էր՝ ու
կը տաքնար. և ըսին իրեն. Մի-
թէ դո՞ւն ալ անոր աշակերտներէն
ես. անիկայ ուրացաւ ու ըսաւ թէ՛
Չեմ: Քահանայապետին ծառա- 26
ներէն մէկն ալ՝ ան Խորոսն աղգա-
կանը՝ որուն ահանջը Պետրոս կըտ-
րեր էր, ըսաւ. Չե՞ որ ես քեզ
տեսայ սրարեզին մէջը անոր հետ:
Են ատենը Պետրոս նորէն ուրա- 27
ցաւ, և շուտ մը հաւը խօսեցաւ:
Ու Յիսուսը Ասյիափայցի քահանայ- 28
ապետին պալատը տարին. և ալ

առտու էր, ու իրենք պալատը շը-
տան՝ որ չպղծուին, հապա որ զա-
29 տիկը ուտեն: Ուստի Պիղատոս
դուրս ելաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Ի՞նչ
ամբաստանութիւն կը ներկայացը-
30 նէք աս մարդուն դէմ: Պատաս-
խան տուին ու ըսին իրեն. Թե որ
ատիկայ չարագործ մը չըլլար, քե-
31 զի չէինք մատնէր զանիկայ: Են
ատենը Պիղատոս ըսաւ անոնց.
Ղուք առէք անիկայ, ու ձեր օրէն-
քին համեմատ անոր դատաստանը
տեսէք: շրէաները իրեն ըսին.
Մեզի օրինաւոր չէ մարդ մը մեռ-
32 ցընել. Որ կատարուի Յիսուսի
խօսքը, որ ըսաւ, իմացընելով թէ
ինչ մահով ինքը պիտի մեռնէր:
33 Իսկ Պիղատոս նորէն պալատը մը-
տաւ, կանչեց Յիսուսը ու ըսաւ
անոր. Ի՞նչ ես շրէից թագա-
34ւորը: Յիսուս պատասխան տուաւ
անոր. Ետիկայ դուն քեզմէ՞ կ'ը-
սես, թէ ինձի համար ուրիշները
35 քեզի ըսին: Պատասխան տուաւ
Պիղատոս. Միթէ ե՞ս ալ շրէայ
եմ. քու ազգը և քահանայապե-
տերը քեզ ինձի մատնեցին. ի՞նչ
36 ըրած ես դուն: Յիսուս պատաս-
խան տուաւ. Իմ թագաւորու-
թիւնս աս աշխարհէս չէ. թէ որ
աս աշխարհէս ըլլար իմ թագաւո-
րութիւնս, իմ սպասաւորներս կը
կռուէին որ ես շրէից ձեռքը չը-
մատնուիմ. բայց հիմա իմ թա-
37 գաւորութիւնս ասկէ չէ: Են ա-
տենը Պիղատոս ըսաւ անոր. Ու-
րեմն դուն թագաւոր մըն ես. պա-
տասխան տուաւ Յիսուս. Դուն
կ'ըսես թէ թագաւոր եմ. ևս աս
բանիս համար ծնած եմ, և ասոր
համար աշխարհք եկած, որ ճշմար-
տութեան համար վկայեմ. ան ա-
մէնը՝ որ ճշմարտութենէն է, իմ
38 ձայնիս ահանջ կը դնէ: Պիղատոս
ըսաւ անոր. Ի՞նչ է ճշմարտու-
թիւնը. և աս ըսելով՝ նորէն դուրս
ելաւ շրէաներուն, և ըսաւ ա-
նոնց. Ես մէկ յանցանք մը չեմ
39 գտներ անոր վրայ: Բայց սովո-
րութիւն ունիք որ մէկ Խորոս մը
արձակեմ ձեզի զատկիս. հիմա

կ'ուզէ՞ք որ շրէից թագաւորը ար-
ձակեմ ձեզի: Են ատենը ամէնքն 40
ալ նորէն աղաղակեցին՝ ըսելով.
Մի՛ արշալիք ատիկայ, հապա Բա-
րաբարան. ու Բարաբարան աւազակ
մըն էր:

ԳԼՈՒԽ ԺԹ

Են ատենը Պիղատոս առաւ Յի- 1
սուսը՝ ու ձեռնեց: Օրինուոր- 2
ներն ալ փուշերէ պտակ հիւսելով՝
անոր գլուխը դրին, և անոր ծիրանի
հանդերձ մը հաղցուցին. Ու կ'ը- 3
սէին. Ողջոյն քեզ՝ շրէից թա-
գաւոր. և ապտակներ կը զարնէին
անոր: Պիղատոս նորէն դուրս 4
ելաւ՝ ու ըսաւ անոնց. Եհն անի-
կայ դուրս կը բերեմ ձեզի, որ
զիտնայք թէ ես անոր վրայ յան-
ցանք մը չեմ գտներ: Են ատենը 5
Յիսուս դուրս ելաւ, փշեղէն պը-
տակ ու ծիրանի հանդերձ հաղած.
և Պիղատոս ըսաւ անոնց. Եհն ան
մարդը: Քահանայապետները ու 6
սպասաւորները երբոր տեսան անի-
կայ, աղաղակեցին՝ ու ըսին. Իանջ
հանէ՛ խնջ հանէ՛ ատիկայ: Պի-
ղատոս ըսաւ անոնց. Դո՛ւք առէք
ատիկայ, ու խնջ հանեցէք. ինչու
որ ես ատոր վրայ յանցանք մը չեմ
գտներ: շրէաները պատասխան 7
տուին իրեն. Մենք օրէնք ունինք,
և մեր օրէնքին համեմատ պէտք է
որ մեռնի, ինչու որ ինքզինքը Ես-
տուծոյ Որդի ըսաւ: Երբոր Պի- 8
ղատոս աս խօսքը լսեց, ալ աւելի
վախցաւ: Ու նորէն պալատը 9
մտնելով՝ ըսաւ Յիսուսին. Ո՞ւս-
կից ես դուն. բայց Յիսուս պա-
տասխան չտուաւ անոր: Ուստի 10
Պիղատոս ըսաւ անոր. Ինձի հետ
չե՞ս խօսիր. չե՞ս գիտեր որ ես իշ-
խանութիւն ունիմ՝ քեզ խոջը հա-
նելու, ու իշխանութիւն ունիմ՝ քեզ
արձակելու: Յիսուս պատասխան 11
տուաւ. Դուն իմ վրաս մէկ իշ-
խանութիւն մըն ալ չէիր ունենար,
թէ որ քեզի վերէն տրուած չըլ-
լար. անոր համար՝ ան որ զիս քեզի
մատնեց, անոր մեղքը աւելի մեծ
է: Եւ անկէ ետեւ Պիղատոս կը 12

փնտռէր թէ քննուի զանիկայ ար-
 ձակէ . բայց շրէաները կ'աղա-
 զակէին ու կ'ըսէին . թէ որ աստի-
 կայ արձակես , կայսրին բարեկամը
 չես . ամէն ո՛վ որ ինքզինքը թա-
 գաւոր կ'անուանէ , անիկայ կայս-
 13 րին հակառակ կը խօսի : Իսկ
 Պիղատոս երբոր աս խօսքը լսեց ,
 դուրս հանեց Յիսուսը , ու նստաւ
 բեմին վրայ ան տեղը՝ որ Քարայա-
 տակ կ'ըսուէր , և Երբայեցերէն
 14 Ասպպաթա . (Օստիկին ուրբաթ
 օրն էր , ու ժամը վեցին ատեններն
 էր ,) և շրէաներուն ըսաւ . Եհն
 15 ձեր թագաւորը : Բայց անոնք
 աղաղակեցին . Արքայ՞նք , վերջո՞ւր ,
 խնչը հանէ աստիկայ . Պիղատոս
 ըսաւ անոնց . Չեր թագաւորը
 խո՞չը հանեմ . քահանայապետնե-
 րը պատասխան տուին . Մենք
 Այսրէն 'ի դատ թագաւոր չու-
 16 նինք : Են ատենը անոնց ձեռքը
 տուաւ զանիկայ որ խաչուի :
 17 Ենոք ալ առին Յիսուսը ու կը
 տանէին . և ինքը իր խաչը վեր-
 ցնելով , ելաւ Պաղատա ը-
 սուած տեղը , որ Երբայեցերէն
 18 Պողոթթա կ'ըսուի . Հոն զանիկայ
 խաչը հանեցին . և անոր հետ ու-
 թիշ երկուք ալ մէկ դիէն ու մէկալ
 դիէն , և մէջտեղը Յիսուսը :
 19 Տախտակ մըն ալ գրեց Պիղատոս ,
 ու գրաւ խաչին վրայ . և այսպէս
 գրուած էր՝ ՅԻՍՈՒՍ ԿԵՆՅՈՒՄ
 ՌԵՅԻՆՑՈՒՍ ԲԱՍԻԼԵՍՏՈՒՍ ԿԱՅՍԱՐ
 20 ՐԵՅԻՆՑՈՒՍ : Եւ ան տախտակը շր-
 քաներէն շատերը կարդացին ,
 վասն զի քաղաքին մօտ էր ան տեղը՝
 ուր որ Յիսուս խաչուեցաւ . ու
 գրուած էր Երբայեցերէն՝ Յունա-
 21 րէն և Լատիներէն : Են ատենը
 շրէից քահանայապետները Պի-
 զատոսին ըսին . Մի գրեր թա-
 գաւոր շրէից , հապա թէ՛ ինքը
 ըսաւ , թագաւոր եմ շրէից :
 22 Պիղատոս պատասխան տուաւ .
 Ինչ որ գրեցի՛ գրեցի :
 23 Եւ զինուորները երբոր Յիսուսը
 խաչը հանեցին , անոր հանդերձ-
 ները առին , ու շորս բաժին ըրին՝
 ամէն մէկ զինուորին բաժին մը .

նաև պատմուածանք . իսկ պատմուածա-
 նը առանց կարի էր վերէն 'ի վար
 բոլորը հիւսուած . Ուստի ըսին ի- 24
 րարու . Ետիկայ չպատուեմք , հա-
 պա վիճակ ձգենք ատոր վրայ՝ թէ
 որո՞ւ պիտի ըլլայ . որ կատարուի
 ան գրուածը որ կ'ըսէ . Իմ հան-
 դերձներս իրենց մէջը բաժնեցին ,
 և իմ պատմուածանիս վրայ վիճակ
 ձգեցին . ասոնք զինուորները աս բա-
 ները ըրին :
 Եւ Յիսուսի խաչին քովը կայներ 25
 էին իր մայրը , և իր մօրը քոյրը
 Մարիամ՝ Աղէնվպասին կոչը , ու
 Մարիամ Մագդաղենացին : Ուս- 26
 տի Յիսուս երբոր տեսաւ իր մայրը ,
 և ան աշակերտը որ կը սիրէր , որ
 մօտը կայներ էր , ըսաւ իր մօրը .
 Ո՛վ կին՝ ասոնք քու որդիդ : Ետ- 27
 քը ըսաւ աշակերտին . Եհն քու
 մայրդ . և ան ժամանակէն աշակեր-
 տը անիկայ իր քովը առաւ :
 Եսկէ ետեւ Յիսուս գիտնալով 28
 թէ արդէն ամէն բան ըննցած է ,
 (որպէս զի գրուածը կատարուի ,)
 ըսաւ . Ետարաւ եմ : Եւ հոն 29
 քացախով լեցուն աման մը կար .
 անոնք ալ քացախով սպունդ մը
 լեցընելով՝ զոպայի մշտիկի վրայ
 փաթթած , անոր բերնին մօտե-
 ցուցին : Ուստի Յիսուս երբոր 30
 քացախը առաւ , ըսաւ . Եհն Բան
 կատարուեցաւ . ու գլուխը ծոկով՝
 հոգին աւանդեց :
 Իսկ շրէաները՝ որովհետեւ ուր- 31
 բաթ օր էր , որ չըլլայ թէ ան մար-
 մինները խաչին վրայ մնան մինչև
 շարաթ օրը , (ինչու որ ան շարա-
 թը մեծ օր էր ,) Պիղատոսին ա-
 զաչեցին որ անոնց սրուքները կո- 32
 տրտան , ու վերցուին : Ուստի զե-
 նուորները եկան՝ և առջինին սրուք-
 ները կոտրուեցին . նաև միւսինը ,
 որ անոր հետ խաչը ելած էր : Բայց 33
 երբոր Յիսուսին եկան՝ ու տեսան
 որ արդէն մեռած էր , անոր սրուք-
 ները չկոտրուեցին . Հապա զե- 34
 նուորներէն մէկը զեղարդով անոր
 կողք խոցեց , և շուտ մը արիւն
 ու ջուր ելաւ : Եւ ան որ տեսաւ 35
 սո Բաները՝ վիպեց , ու անոր վիպ-

յու թիւնը ճշմարիտ է , և ինքը գի-
 տէ որ ճշմարիտ կ'ըսէ , որ դուք ալ
 36 հաւատար : Ինչու որ աս բաները
 եղաւ որ կատարուի ան գրուածը ,
 թէ Ենոր մէկ ոսկորը պիտի չկոտ-
 37 րուի : Եւ մէյմըն ալ ուրիշ զը-
 րուած մը կ'ըսէ , թէ Պիտի նային
 անոր՝ որ խոցեցին :
 Եսկէ ետեւ Յովսէփ՝ որ Երիմա-
 թիայէն էր , (Յիսուսի աշակերտ
 եղած՝ բայց գաղտուկ շրէաներուն
 վախէն ,) աղաչեց Պիղատոսին ,
 որ Յիսուսի մարմինը վերցընէ .
 Պիղատոսն ալ հրաման տուաւ .
 ուստի եկաւ՝ ու վերցուց Յիսուսին
 39 մարմինը . Ետիկողեմոսն ալ եկաւ ,
 (որ ինքը առաջուց գիշերով Յի-
 սուսին եկեր էր ,) ու բերաւ հա-
 րիւր լիտրի շափ զմուսի ու հա-
 40 լուէի խառնուրդ մը : Եւ Յիսու-
 սին մարմինը առին՝ ու խունկերով
 փաթթեցին զանիկայ կտաւներու
 մէջ , ինչպէս որ շրէայք սովորու-
 41 թիւն ունին թաղելու : Եւ ան
 տեղը՝ ուր որ խաչուեցաւ , պարտեզ
 մը կար , ու ան պարտեզին մէջ նոր
 գերեզման մը , որուն մէջը ամենեւին
 42 մարդ գրուած չէր : շրէաներուն
 ուրբաթին համար հոն գրին Յի-
 սուսը , ինչու որ գերեզմանը մօտ
 էր :

ԳԼ . Ի

1 Եւ մէկշարթի օրը Մարիամ Մագ-
 դաղենացին առտուանց մուտ-
 նուրուսուն գերեզմանը կու գայ , ու
 կը տեսնէ որ քարը գերեզմանին
 2 դռնէն վերցուած է : Ետքը կը
 վազէ կու գայ Սիմոն Պետրոսին ,
 և միւս աշակերտին՝ որն որ Յիսուս
 կը սիրէր , և կ'ըսէ անոնց . Տէրը
 գերեզմանէն վերցուցին , ու չենք
 3 գիտեր ո՛ւր դրին անիկայ : Ուստի
 ելաւ Պետրոս և միւս աշակերտը ,
 ու դէպ 'ի գերեզմանը կու գային :
 4 Ու երկուքն ալ մէկտեղ կը վա-
 զէին . և միւս աշակերտը Պետրո-
 սէն աւելի շուտ վազելով՝ անկէ ա-
 5 ռաջ գերեզմանը եկաւ : Եւ ծոկ-
 ւով նայեցաւ , ու տեսաւ որ կտաւ-
 ները հոն կը կենային , բայց ինքը

նրս չմտաւ : Սիմոն Պետրոսն ալ 6
 հասաւ , որ անոր ետեւէն կու գար ,
 ու գերեզմանը մտաւ , և տեսաւ
 կտաւները որ հոն կը կենային .
 Ու վարչամակը՝ որ անոր գլուխն էր , 7
 ուրիշ կտաւներուն հետը չէր , հա-
 պա ծալած դատ մէկ կողմը դրուած
 էր : Են ատենը նրս մտաւ միւս 8
 աշակերտն ալ՝ որ առաջ գերեզմանը
 եկեր էր , տեսաւ ու հաւատաց :
 Ինչու որ դեռ գրուածը չէին գի- 9
 տեր , թէ Պետք է որ անիկայ մե-
 ռելներէն յարութիւն առնէ : Ետ- 10
 քը աշակերտները նորէն իրենց որո-
 նը գացին :
 Բայց Մարիամ գերեզմանին 11
 դուրսը կայներ էր՝ և կու լար . ու
 երբոր կու լար՝ դէպ 'ի գերեզմանը
 ծոկեցաւ նայելու . Եւ տեսաւ երկու 12
 հրեշտակներ ճերմակ հանդերձնե-
 րով , որ նստեր էին ուր որ Յի-
 սուսի մարմինը գրուած էր , մէկը
 գլխուն կողմէն՝ ու միւսը ոտքին
 կողմէն : Եւ անոնք իրեն ըսին . 13
 Անիկ ինչո՞ւ կու լաս . ըսաւ ա-
 նոնց . Ենոր համար՝ որ իմ Տէրս
 գերեզմանէն վերցուցին , ու չեմ
 գիտեր ո՛ւր դրին անիկայ . Ես որ 14
 ըսաւ , ետին դարձաւ՝ և տեսաւ
 Յիսուսը որ կայներ էր , ու չէր գի-
 տեր թէ Յիսուսն է : Յիսուս ա- 15
 նոր ըսաւ . Անիկ ինչո՞ւ կու լաս ,
 ո՛վ կը փնտռես : Ինքը կարծելով
 թէ անիկայ պարտիզպանն է , ըսաւ
 անոր . Տէր՝ թէ որ դուն վերցու-
 ցիր անիկայ , ըսէ՛ ինձի՛ ո՞ւր դրիր
 ան , որ ես անիկայ առնեմ : Յի- 16
 սուս ըսաւ անոր . Մարիամ՝ ան
 ալ դարձաւ ու Երբայեցերէն անոր
 ըսաւ , Ուրբաւնի . որ Աւրդա-
 պետ ըսել է : Յիսուս ըսաւ ա- 17
 նոր . Ինձի մի՛ դպչեր , ինչու որ
 դեռ Հօրս քովը ելած չեմ . հապա
 գնա՛ւ եղբայրներուս , և ըսէ՛ անոնց .
 Ես կ'ելեմ իմ Հօրս քովը ու ձեր
 Հօրը քովը , և իմ Եստուծոյս քո-
 վը ու ձեր Եստուծոյն քովը : Մա- 18
 րիամ Մագդաղենացին եկաւ՝ ու
 աշակերտներուն պատմեց թէ ինքը
 Տէրը տեսաւ , և թէ անիկայ աս
 բաները իրեն զրուցեց :

19 Եւ նոյն օրը մէկշարթի իրիկու-
նը՝ աշակերտներուն ժողովուած տե-
ղին դռները զոյց ըլլալով՝ Հրէա-
ներէն վախճանուն համար, Յի-
սուս եկաւ՝ և անոնց մէջտեղը կայնե-
ցաւ, ու ըսաւ անոնց . Խաղա-
20 զու թիւն ձեզի : Եւ աս ըսելով՝
իր ձեռքերը ու կողք ցուցուց ա-
նոնց . աշակերտներն ալ ուրախա-
21 ցան՝ երբոր Տէրը տեսան : Եւ
Յիսուս նորէն ըսաւ անոնց . Խա-
ղաղութիւն ձեզի . ինչպէս որ իմ
Հայրս զիս խրկեց, ես ալ ձեզ կը
22 խրկեմ : Եւ աս ըսելով՝ անոնց
վրայ փշնց, ու ըսաւ անոնց . Ե-
23 ղէք Հոգին Սուրբը . որոնց որ
մեղքերը թողուք, թողուած ըլլայ
անոնց . և որոնց որ Դռէրը ետ
բռնէք, բռնուած ըլլայ :
24 Իսոյց թոյլմաս տասուերկուքէն
մէկը՝ Երկուորեակ ըսուածը անոնց
հետը չէր՝ երբոր Յիսուս եկաւ :
25 Աստի միւս աշակերտները կ'ըսէին
անոր՝ Թէ Տէրը տեսանք . ան ալ
ըսաւ անոնց . Թե որ իր ձեռքե-
րուն վրայ բեկոններուն նշանը շտե-
նեմ, ու մատս բեկոններուն տեղը
չխօթեմ, և իմ ձեռքս անոր կողք
չխօթեմ, չեմ հաւատար :

26 Եւ ութը օրէն ետե դարձեալ
աշակերտները ներսն էին, թոյլ-
մասն ալ անոնց հետ . եկաւ Յի-
սուս՝ դռները զոյց ըլլալով, ու
կայնեցաւ անոնց մէջտեղը՝ և ըսաւ .
27 Խաղաղութիւն ձեզի : Ետքը ը-
սաւ թոյլմասին . Մատդ հոս բեր,
և նայէ՛ իմ ձեռքերս, ու բեր քու
ձեռքդ՝ և իմ կողմ խօթէ, ու մի
ըլլար անհաւատ, հապա հաւատա-
28 ցեալ : Եւ թոյլմաս պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ անոր . Իմ Տէրս
29 և իմ Եստուածս : Յիսուս ըսաւ
անոր . Արովհետեւ դուն զիս տե-
սար, հաւատացիր . երանի անոնց
որ տեսած չեն՝ ու կը հաւատան :
30 Եւ Յիսուս շատ ուրիշ նշաններ
ալ ըրաւ իր աշակերտներուն առ-
ջին, որ աս գրքիս մէջ գրուած
31 չեն . Իսոյց ասոնք գրուեցան, որ
հաւատար թէ Յիսուսը Քրիստոսն
է՝ Եստուծոյ Արդին . և որ հա-

ւատարով կեանք ունենար անոր ա-
նունովը :

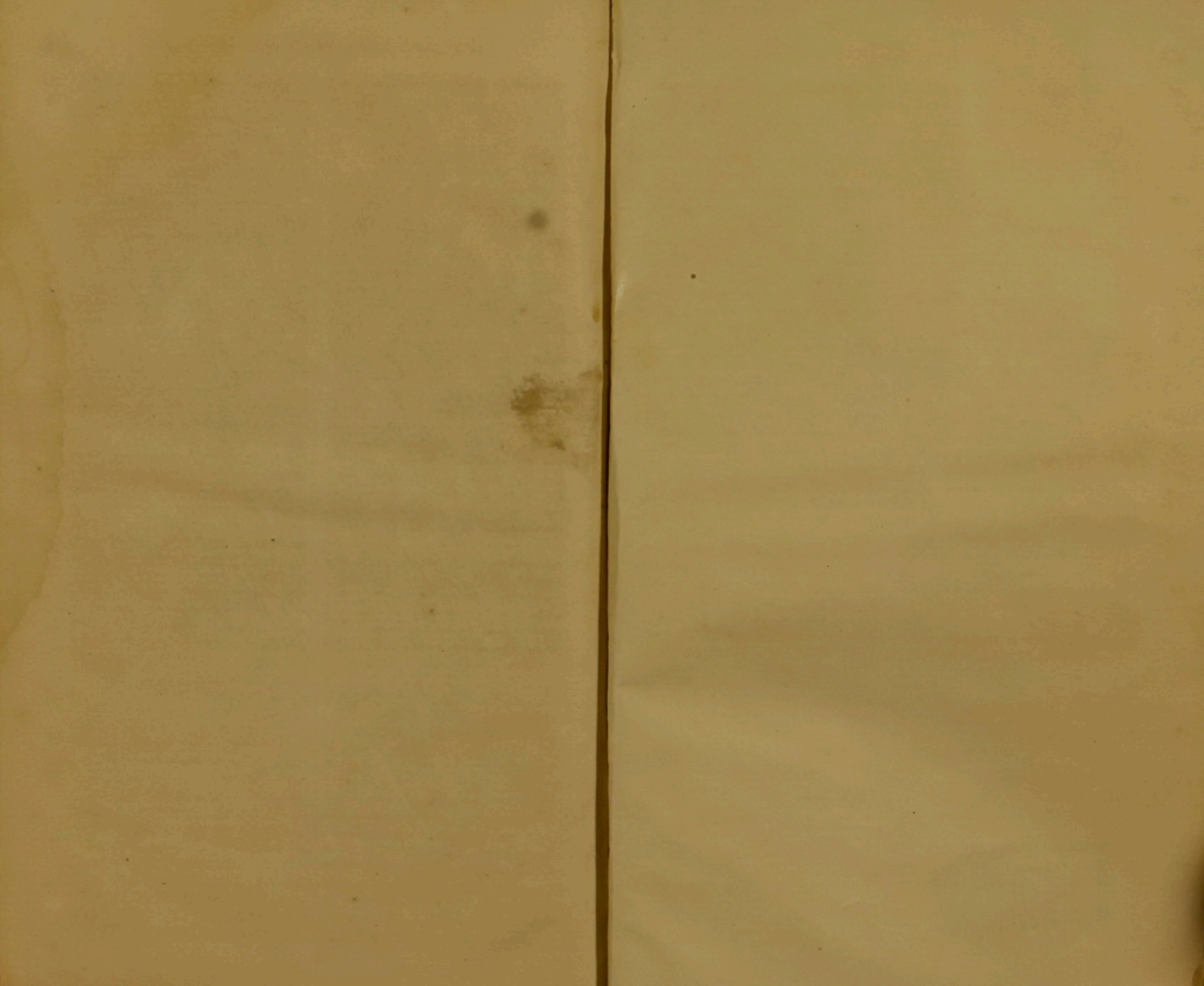
ԳԼ . ԻԵ

1 Եւ յիշեալ Յիսուս նորէն ինքզինքը
իր աշակերտներուն յայտնեց Տի-
բերիայի ծովուն եզերքը . և ասանկ
յայտնեց : Մէկտեղ էին Սիմոն
Պետրոս, ու թոյլմաս՝ Երկուորեակ
ըսուածը, և Կաթանայէլ՝ որ Կա-
2 լիկայի Աանայ Կողմէն էր, ու
Օհրեղէտոսի որդիքը՝ և աշակերտ-
ներէն ուրիշ երկուք ալ : Սիմոն
Պետրոս ըսաւ անոնց . Ես ձուկ որ-
սալու կ'երթամ . ըսին անոր . Մենք
ալ կու գանք քեզի հետ . ելան և
շուտ մը նաւը մտան, ու ան զիշերը
3 բան մը չբռնեցին : Աւ երբոր ալ
առտու եղաւ, Յիսուս ծովուն ե-
զերքը կայնեք էր, բայց աշակերտ-
ները չճանչցան թէ Յիսուսն է :
Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց . Տղայք՝
ուտելու բան մը ունի՞ք . պատաս-
խան տուին իրեն . Ո՛չ : Եւ ը-
սաւ անոնց . Առականը նախն աջ
կողմը ձգեցէք՝ ու պիտի գտնէք .
ուստի ձգեցին, և ձուկերուն շա-
տու թեմէն՝ ալ չէին կրնար գտնի-
կայ քաշել : Եւ ատենը ան աշա-
4 կերտը՝ որն որ Յիսուս կը սիրէր,
ըսաւ Պետրոսին . Ենիկայ Տէրն է .
Իսկ Սիմոն Պետրոս երբոր լսեց
Թէ Տէրն է, վերաբիւն վրան ա-
ռաւ, ինչու որ մերկ էր, ու ծովը
նետուեցաւ : Եւ միւս աշակերտ-
ները նաւակովը եկան . (Ինչու որ
ցամաքէն հետու չէին, միայն թէ
երկու հարիւր կանգունի շափ,)
և ուսկանը ձուկերովը կը քաշէին :
Աւ երբոր ցամաքը ելան, հոն տե-
9 զը վառած կրակ տեսան, ու վրան
ձուկ գրուած, և հաց : Յիսուս
10 ըսաւ անոնց . Ինքէք ատ ձուկե-
րէն որ գուք հիմա բռնեցիք : Սի-
11 մոն Պետրոս նուր մտաւ, և ուս-
կանը ցամաքը քաշեց՝ հարիւր յի-
սուսուերեք խոշոր ձուկերով լե-
ցուն . և այնչափ բան կար, ու
չպատուեցաւ ուսկանը : Յիսուս
12 ըսաւ անոնց . Եղէք ձուկ ըրէք .
ու աշակերտներէն մէկն ալ չէր հա-

մարձակեր անոր հարցընելու՝ Թէ
Կուսն ո՞վ ես . ինչու որ գիտէին
13 Թէ Տէրն է : Եւ ատենը Յիսուս
եկաւ՝ ու առաւ հացը և անոնց
14 տուաւ, նոյնպէս ալ ձուկը : Եւ
երբորդ անգամն է որ Յիսուս իր
աշակերտներուն երեցաւ՝ մեռելնե-
րէն յարութիւն առնելէն ետե :
15 Աւ երբոր ձաշը ըրին, Յիսուս
ըսաւ Սիմոն Պետրոսին . Սիմոն՝
Յովնանին որդին, զիս ատոնցմէ
աւելի կը սիրե՞ս . անիկայ ըսաւ
անոր . Ե՛յո՛ Տէր, դուն գիտես որ
քեզ կը սիրեմ . ըսաւ անոր . Ե-
16 բրածէ՛ իմ գառնուկներս : Ետքն
երկրորդ անգամ ըսաւ անոր . Սի-
մոն՝ Յովնանին որդին, զիս կը սի-
րե՞ս . ըսաւ անոր . Ե՛յո՛ Տէր,
դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ .
ըսաւ անոր . Երածէ՛ իմ ոչխար-
17 ներս : Ըսաւ անոր երբորդ ան-
գամ . Սիմոն՝ Յովնանին որդին,
զիս կը սիրե՞ս . Պետրոս տրամե-
ցաւ որ իրեք անգամ իրեն ըսաւ՝
Թէ Օհիս կը սիրե՞ս . և ըսաւ ա-
նոր . Տէր՝ դուն ամեն բան գիտես,
դուն գիտես որ ես քեզ կը սիրեմ .
ըսաւ անոր Յիսուս . Երածէ՛ իմ
18 ոչխարներս : Նշմարիտ ճշմարիտ
կ'ըսեմ՝ քեզի, որ երբ դուն պա-
տանի էիր, ինքիբմէդ գօտի կը կա-
պէիր, ու կ'երթայիր ուր որ ու-
զէիր . բայց երբոր ձերանաս, ձեռ-
քերդ վեր պիտի բռնես, և ուրիշ

քեզի գօտի պիտի կապէ, ու պիտի
տանի ուր որ չես ուզեր : Եւ ըսա- 19
նը ըսաւ, ցուցընելով թէ անիկայ
ինչ մահով պիտի փառաւորէ զՎա-
տուած . ու երբոր աս զրուցեց,
ըսաւ անոր . Եկուր իմ ետեւէս :
Եւ Պետրոս դարձաւ՝ ու տեսաւ 20
ան աշակերտը՝ որն որ Յիսուս կը
սիրէր, որ ետեւէն կ'երթար, (որ
նաե ընթրիքին ատենը անոր կուրծ-
քին վրայ ինկեր՝ և ըսեր էր, Տէր
ո՞վ է որ քեզ պիտի մատնէ :)
Պետրոս անիկայ տեսնելով, ըսաւ 21
Յիսուսին . Տէր՝ հապա ասիկայ
ի՞նչ պիտի ըսայ : Յիսուս ըսաւ 22
անոր . Թե որ ես ուզեմ՝ որ ատի-
կայ կենայ մինչև որ ես գամ, քու
ի՞նչ հոգդ է . դուն իմ ետեւէս
եկուր : Եւ աս խօսքը ելաւ եղ- 23
բայրներուն մէջ, թէ ան աշակեր-
տը պիտի շնորհի . սակայն Յիսուս
չըսաւ անոր՝ Թէ պիտի շնորհի, հապա
Թէ որ ես ուզեմ՝ որ ատիկայ կենայ
մինչև որ ես գամ, քու ի՞նչ հոգդ է :
Վսիկայ ան աշակերտն է, որ կը 24
վկայէ աս բաներու համար, որ
գրեց ալ աս բաները . ու գիտենք
որ անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է :
Եւ ուրիշ շատ բաներ ալ կան, 25
որ Յիսուս ըրաւ, որոնք եթէ մե-
կիկ մէկիկ գրուած ըլլային, կար-
ծեմ թէ աշխարհս ալ բաւական
պիտի չըլլար պարունակելու ան
գիրքերը որ գրուած ըլլային :

1386

0028301

1386

<< Ազգային գրադարան

NL0028301

